

GAZETA

GDAŃSK

AMG

ISSN 1506-9745

Rok 11 nr 12 (132)

Grudzień 2001

Cena 3 zł

Radosnych Świąt Bożego Narodzenia

*Zawsze ilekroć się uśmiewasz do swojego brata
i wyciągasz do niego rękę,
zawsze wtedy jest Boże Narodzenie.
Zawsze ilekroć milkniesz by innych wysłuchać,
zawsze kiedy rezygnujesz z zasad, które jak żelazna obręcz
uciskają ludzi w ich samotności,
zawsze kiedy dajesz odrobinę nadziei załamany,
zawsze kiedy rozpoznajesz w pokorze,
jak bardzo znikome są twoje możliwości
i jak wielka jest twoja słabość,
zawsze ilekroć pozwolisz,
by Bóg pokochał innych przez Ciebie*

– Zawsze wtedy jest Boże Narodzenie.

Matka Teresa z Kalkuty

PRZYGOTOWANIA DO ZGŁOSZENIA AMG DO PROCESU AKREDYTACJI ZAKOŃCZONE

Na początku listopada zakończyły się prace przygotowawcze do złożenia wniosku o rozpoczęcie procesu akredytacji przeprowadzanej przez Komisję Akredytacyjną Uczelni Medycznych (KAUM) Konferencji Rektorów Akademii Medycznych kierowaną przez prof. dr hab. Macieja Gembickiego. Prace nad przygotowaniem niezbędnych materiałów, które wymagane są przez KAUM trwały ponad 2 lata. W okresie tym wprowadzono w naszej Uczelni szereg zmian dostosowujących nasz proces dydaktyczny oraz pracę dziekanatów do wymogów stawianych uczelniom w tym wniosku, dla przykładu chociażby wprowadzenie zajęć fakultatywnych na Wydziale Lekarskim czy przygotowania do otwarcia samodzielnej Pracowni Dydaktyki Medycznej.

Wniosek akredytacyjny obejmuje 4 tomy, z których trzy pierwsze zawierają 1586 stron danych o organizacji nauczania medycyny na Wydziale Lekarskim pod kątem istniejących programów studiów, struktury jednostek dydaktycznych ze szczegółowym omówieniem panujących w nich warunków, zatrudnionych pracowników naukowo-dydaktycznych, oferty dodatkowych zajęć poza planem studiów oraz zasobów materialnych i ewentualnych potrzeb. W tej części również zawarto informacje o posiadanej przez Uczelnię bazie dydaktycznej, jej charakterze (sale wykładowe, seminaryjne i ćwiczeniowe) oraz ich wyposażeniu w sprzęt audiowizualny.

W drugiej części wniosku znalazły się natomiast informacje o działalności naukowo-dydaktycznej Wydziału. Do danych tych KAUM przywiązuje szczególną uwagę, bowiem panuje powszechna opinia,

➔ str. 10

Z ŻYCIA UCZELNI

W dniach 4 – 6 września br. odbył się w Juracie I Zjazd Polskiego Towarzystwa Udaru Mózgu. Organizatorem zjazdu, nad którym honorowy patronat objął minister zdrowia prof. Grzegorz Opala, była Klinika Neurologii Dorosłych. Na zdjęciu od lewej: minister zdrowia prof. Grzegorz Opala, prorektor ds. dydaktyki AMG prof. Andrzej Rynkiewicz, dr Paweł Skarżyński, prezes PTUM prof. Roman Mazur

str. 15

W dniu 31 października wyruszyła do Rzymu pielgrzymka pod przewodnictwem ks. bp. dr. hab. Zygmunta Pawłowicza i duszpasterza Służby Zdrowia ks. kanonika Zbigniewa Bryka. Na zdjęciu podczas audyencji u Ojca Świętego prof. Irena Kozakiewicz i dr Ewa Chrzanowska

str. 29

W sali Senatu AMG w dniu 13 listopada odbyła się druga w bieżącym roku akademickim konferencja informacyjna dla dziennikarzy Pomorza zajmująca się problematyką zdrowia

str. 12

Podczas otwarcia X Gdańskich Dni Lecznictwa Psychiatrycznego. Na zdjęciu od lewej profesorowie: Jadwiga Gromska, Stanisław Pużyński, Adam Bilikiewicz, Stefan Smoczyński, Zbigniew Nowicki

str. 19

Zdj. Dariusz Omernik

W dniu 9 listopada 2001 r. odbyły się uroczystości półwiecza istnienia Kliniki Neurologii Rozwojowej, której poprzednikiem był Oddział Neurologii Dziecięcej im. Janusza Korczaka zorganizowany w 1950 r. przez ówczesną docent Zofię Majewską. Na zdjęciu kierownik Kliniki, prof. Ewa Dilling-Ostrowska

str. 23

Rektor i Senat Akademii Medycznej w Gdańsku mają zaszczyt zaprosić na uroczystość nadania tytułu

DOKTORA HONORIS CAUSA

Profesorowi Friedhelmowi Schreiterowi

Uroczystość odbędzie się dnia 8 grudnia 2001 r.
o godz. 9.00 w sali wykładowej im. prof. Stanisława Hillera,
przy ul. Dębinki 1

KALENDARIUM REKTORSKIE

23.10.01 – W Klubie „Medyk” Uczelniany Samorząd Studencki zorganizował otręsiny I roku. W imprezie uczestniczył prorektor ds. studenckich prof. A. Rynkiewicz.

24.10.01 – W Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku odbyło się spotkanie z prof. Romanem Kaliszanem, laureatem Nagrody Naukowej Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza za rok 2000. Dr hab. Antoni Nosal wygłosił referat pt. „*Profesor Roman Kaliszan – droga do kariery*”, zaś Laureat wygłosił wykład pt.: „*Farmaceutyczna teoria lotów czarownic*”. Spotkanie zorganizowało Nadbałtyckie Centrum Kultury Gdańsk i Gdańskie Towarzystwo Naukowe. Wśród licznie zgromadzonych gości znaleźli się m.in. rektor prof. W. Makarewicz i prorektor prof. S. Mazurkiewicz.

24.10.01 – Spotkanie w Ministerstwie Zdrowia z delegacją King Faisal Specialist Hospital & Research Centre w Rijadzie. Celem wizyty było przeprowadzenie rozmów z przedstawicielami uczelni medycznych na temat możliwości współpracy i zatrudnienia polskiego personelu medycznego w Arabii Saudyjskiej. W spotkaniu uczestniczył dyrektor administracyjny dr S. Bautembach.

26.10.01 – Bursztynowa Gala Business Centre Club w Operze Bałtyckiej z okazji 5-lecia Łoży Gdańskiej. Na zaproszenie kanclerza Łoży Gdańskiej BCC Macieja Dobrzyńskiego w uroczystości uczestniczył prorektor prof. R. Kaliszan.

26.10.01 – Konferencja „*Znaczenie profilaktyczne i immunomodulacyjne szerepien u ludzi starych*”, zorganizowana przez Sekcję Immunogerontologii Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej oraz Komisję Biologii Starzenia PAN. W konferencji uczestniczył prorektor prof. R. Kaliszan.

26.10.01 – Zebranie Sekcji Historycznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego poświęcone prof. Jakubowi Penzonowi w stułecie urodzin. Zebranie odbyło się w Klubie Lekarza w Warszawie. W spotkaniu uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz.

07.11.01 – Inauguracja roku akademickiego w Gdańskim Seminarium Duchownym.

W uroczystości uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz.

07.11.01 – W Dworze Artusa odbył się uroczysty koncert zespołu Cappella Gedanensis pt.: „*W poszukiwaniu nadziei*”. Zaprezentowana została muzyka żałobna poświęcona Augustowi Mocnemu. Koncertu wysłuchał prorektor prof. R. Kaliszan.

08.11.01 – Dni Japonii w Sopocie połączone z konferencją naukową *Free Radical Forum*. W programie: otwarcie wystawy *Barwy japońskich aptek*, wykład mgr Doroty Budzko pt. „*Jak Japończycy dbają o zdrowie*”, koncert duetu smyczkowego Dell'Arte. W obchodach uczestniczył prorektor prof. R. Kaliszan.

04.11.01 – W Bazylice św. Brygidy w Gdańsku uroczystość poświęcenia i odsłonięcia figur Ojca Świętego Jana Pawła II oraz śp. Prymasa Tysiąclecia Stefana Wyszyńskiego. Uroczystościom przewodniczył prymas Polski, kardynał Józef Glemp. Uroczystość poprzedził koncert zespołu Cappella Gedanensis w dniu 3 listopada br. W uroczystościach uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz.

05.11.01 – W Warszawie odbyło się spotkanie rektorów – członków KRUM z ministrem zdrowia prof. Mariuszem Łapińskim. Spotkanie poświęcone było omówieniu aktualnej sytuacji polskich uczelni medycznych. W spotkaniu uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz.

09.11.01 – We Wrocławiu odbyła się konferencja rektorów uczelni medycznych, prorektorów ds. klinicznych i dyrektorów szpitali klinicznych na temat „*Szpitala kliniczne – 2 lata doświadczeń w reformowanej służbie zdrowia*”. W konferencji uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz, prorektor prof. S. Mazurkiewicz, dyrektor administracyjny dr S. Bautembach, dyrektor SPSK Nr1 dr Michał Mędraś i kierownik Działu ds. Klinicznych mgr Zofia Ogrodnik.

09.11.01 – W sali konferencyjnej Hotelu „Posejdon” w Gdańsku odbyła się konferencja naukowa z okazji jubileuszu 50-lecia Neurologii Dziecięcej w Akademii Medycznej w Gdańsku.

W numerze...

Zgłoszenia AMG do procesu akredytacji	1
Kalendarium Rektorskie	3
Odsłonięcie pomnika dr. S. Michalaka	4
Z Senatu AM w Gdańsku	5
Wynagrodzenia pracowników AMG	7
Ustalenia Uczelnianej Komisji Nauki	8
Nowi doktorzy i doktorzy habilitowani	10
Konferencja informacyjna	11
10 lat Gdańskiej OIA	12
Zjazd PT Udaru Mózgu	13
Grand Prix dla AM w Gdańsku	14
Nagroda Wielkiej Gai	14
Dni Lecznictwa Psychiatrycznego	15
Trójmiejska Akademyka Zwierzętarnia	16
Posiedzenia, Towarzystwa, Zebrania	17
Kadry AMG, SPSK nr 1	17
XVIII Zjazd Balneologiczny	18
Kongres PT Rehabilitacji	18
50 lat Neurologii Dziecięcej w AMG	19
5th Baltic Sea Conference on Cardiac Interventions	20
Spotkanie z prof. Romanem Kaliszanem	20
Gdańskie Spotkania Kardiologiczne	21
Socjologia w medycynie	22
Biblioteka w Duszpasterstwie Akadem.	23
Andrzej Manitius (1927 – 2001)	24
Pielgrzymka Służby Zdrowia	25
Polecamy czytelnikom	26
Przeczytane	26
Studenci stomatologii w Szwecji	27
Zakład Parodontologii dziękuje...	28
Konferencja Periodontologów	29
Mecz AMG – OIL 5:3 (1:2)	29
Konferencja Sekcji Protetyki PTS	30
Otrzęsiny 2001	32

GAZETA AMG

Redaguje zespół:

prof. dr hab. Marek Hebanowski, prof. dr hab. Brunon Imieliński (red. naczelny), prof. dr hab. Roman Kaliszan, prof. dr hab. Marek Latoszek, mgr Józefa de Laval (z-ca red. naczelnego), dr Emilia Mierzejewska, dr Aleksander Stanek, sekretarz red.: mgr Danuta Gołębiowska, red. tech.: mgr Tadeusz Skowrya.

Adres redakcji: Biblioteka Główna AMG, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 349-10-40; e-mail: gazeta@amg.gda.pl; www: http://www.amg.gda.pl/NAMG/GAZETA_AMG

Druk: *Drukonsul*. Nakład: 600 egz.

Wydanie dofinansowane przez KBN

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru 3 zł; w prenumeracie zagranicznej – 3 USD.

Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Akademii Medycznej w Gdańsku z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

W dniu 7 października 2001 r. zmarł

Stanisław ŻABA

wieloletni technik Zakładu Mikrobiologii AMG. Pracę w swoim fachu rozpoczął w 1938 roku w Zakładzie kierowanym przez prof. Rudolfa Weigla, przy produkcji szczepionki przeciw durowi plamistemu. Był tam zatrudniony do 31 marca 1944 roku. W grudniu 1944 roku podjął pracę w Zakładzie Produkcji Szczepionki przeciw Durowi Plamistemu im. Rudolfa Weigla w Lublinie. W listopadzie 1946 roku, po likwidacji ww. Zakładu został zaangażowany jako technik w Zakładzie Mikrobiologii AMG, gdzie od roku 1948 kierował pracownią pożywek bakteriologicznych. Po przejściu na emeryturę pracował jeszcze na 1/2 etatu do roku 1985. Odznaczał się obowiązkowością, dużym poczuciem odpowiedzialności i zaangażowaniem w wykonywanej pracy.

ODSŁONIĘCIE POMNIKA DR. STEFANA MICHALAKA (1909–1947)

Wszyscy, którzy pękłego słonecznego popołudnia 8 października br. znaleźli się w okolicy budynku rektoratu AMG, mogli wysłuchać koncertu Orkiestry Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej RP. Tak rozpoczęła się uroczystość odsłonięcia pomnika dr. med. Stefana Michalaka, pierwszego dyrektora Szpitala Miejskiego w Gdańsku (dziś kliniki AMG).

Od lewej: rektor AMG prof. Wiesław Makarewicz, rektor WSM prof. Piotr Przybyłowski, inż. Jacek Michalak, prezydent Gdańska Paweł Adamowicz

KALENDARIUM REKTORSKIE

W konferencji uczestniczył prorektor prof. R. Kaliszan.

09.11.01 – W ramach Gdańskiego Areopagu w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku odbyła się promocja książki „Powinności Człowieka”, otwarto wystawę „Dobro wspólne według Zbigniewa Jujki” i zaprezentowano recital „Życie według The Barbershop Quartet”. W dniu następnym w kościele św. Jana w Gdańsku odbył się recital fortepianowy Leszka Możdżera „Koncert dla Ojczyzny”. Na zaproszenie Duszpasterstwa Środowisk Twórczych w Gdańskim Areopagu wziął udział prorektor prof. R. Kaliszan.

10.11.01 – Dyplomatorium absolwentów Wydziału Farmaceutycznego. W uroczystości uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz i prorektor prof. R. Kaliszan.

11.11.01 – Obchody 83. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Złożono kwiaty pod tablicą poświęconą Józefowi Piłsudskiemu i wieńce pod pomnikiem Jana III Sobieskiego. Obchody zakończono uroczystą mszą św. w intencji Ojczyzny w Bazylice Mariackiej celebrowaną przez metropolitę gdańskiego ks. abp. Tadeusza Goćmowskiego. W obchodach uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz.

13.11.01 – W sali konferencyjnej Rektoratu AMG odbyła się druga w bieżącym roku akademickim konferencja informacyjna dla dziennikarzy Pomorza zajmujących się problematyką zdrowia. W pierwszej części omówiono bieżące sprawy Uczelni i szpitali klinicznych, w drugiej – prof. J. Jassem dokonał prezentacji problemów onkologii i radioterapii w regionie pomorskim. W konferencji uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz i dyrektor administracyjny dr S. Bautembach.

16–17.11.01 – I Gdańskie Sympozjum Gastroenterologiczne. W trakcie obrad, poza wykładami, przeprowadzano do sali obrad transmisje telewizyjne zabiegów endoskopowych wykonywanych w warunkach szpitalnych. Sympozjum odbyło się w sali Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku. W obradach uczestniczył prorektor prof. R. Kaliszan.

16–18.11.01 – W Teatrze Miniatura odbył się IV Ogólnopolski Festiwal Teatrów i Kabaretów Studenckich „Wyjście z cienia”. Na zaproszenie organizatora festiwalu, Stowarzyszenia Plonipotentów J. Tadeusza, w wieczorze laureatów uczestniczył rektor prof. W. Makarewicz, który dokonał wręczenia nagrody głównej.

mgr Grażyna Sadowska

Na placu noszącym imię Doktora zebrali się duża grupa pracowników Uczelni oraz wielu gości. Przybyli m.in. rektor prof. Wiesław Makarewicz, rektorzy poprzednich kadencji: profesorowie Barbara Krupa-Wojciechowska, Zdzisław Wajda i Mariusz Żydowo, liczne grono profesorów z Uczelni, członkowie Komitetu Budowy Pomnika, przedstawiciele władz miejskich, pracownicy konsulatów akredytowanych w Trójmieście, biskup pomocniczy archidiecezji gdańskiej ks. dr hab. Zygmunt Pawłowicz oraz pracownicy szkół wyższych Trójmiasta. Najważniejszym gościem był jednak inż. Jacek Michalak, syn Doktora, przybyły z Montrealu wraz z małżonką Marie Andrée.

Uroczystość prowadził przewodniczący Komitetu Budowy Pomnika, rektor Wyższej Szkoły Morskiej z Gdyni, prof. Piotr Przybyłowski. W krótkich wystąpieniach prezydent Gdańska Paweł Adamowicz, rektor AMG prof. Wiesław Makarewicz, członek Komitetu Budowy Pomnika prof. Ryszard Horodecki z PG oraz inż. Jacek Michalak nakreślili sylwetkę dr. Stefana Michalaka jako pioniera odbudowy Gdańska w 1945 r., utalentowanego naukowca, lekarza okrętowego i portowego, a także troskliwego ojca. Następnie prezydent Gdańska, rektor AMG, syn Doktora i prowadzący uroczystość dokonali odsłonięcia pomnika. Orkiestra odegrała okolicznościowy sygnał, a potem zebrani wysłuchali krótkiego koncertu („Hymnu Bałtyku” Feliksa Nowowiejskiego i *po-tpourri* melodii morskich m.in. „Pod żaglami Zawiszy” i „Wesoła marynarska wiara”). Po odśpiewaniu przez Chór AMG pieśni „Gaude Mater Polonia” ks. bp Zygmunt Pawłowicz poświęcił pomnik, którego autorami są artyści rzeźblarze Zygfryd Korpalski i Czesław Gajda. Monument składa się z postumentu o wysokości 2,62 m wykonany z fińskiego granitu, na którym umieszczono popiersie Stefana Michalaka wysokości 1,65 m. Uczestnicy uroczystości mogli nabyć książkę pt. „Stefan Michalak, lekarz – podróżnik – organizator Akademii Medycznej w Gdańsku” napisaną przez profesora Uczelni Zbigniewa Machalińskiego i wydaną bardzo starannie (szereg zdjęć w kolorze sepia) przez gdańską oficynę wydawniczą „Marpres”.

Krótki opis życia i działalności dr. med. Stefana Michalaka przedstawiono również w artykule prof. Zbigniewa Machalińskiego w *Gazecie AMG* nr 10/2001.

dr Zbigniew Kamiński

Z SENATU AM W GDAŃSKU

Sprawozdanie z posiedzenia w dniu 25 października 2001 r.

W pierwszej części obrad przeprowadzono wybory uzupełniające do Komisji Senackich. W głosowaniu tajnym Senat pozytywnie zaopiniował następujące kandydatury:

– Komisja Nauki:

Prof. dr hab. Piotr Szefer

– Komisja Spraw Nauczycieli Akademickich VII Zespół
Oceny Członków Władz Uczelni i Profesorów:

Prof. dr hab. Andrzej Hellmann

– Komisja Kształcenia Podyplomowego:

Dr hab. Stanisław Bakuła

– Komisja Spraw Klinicznych:

Dr hab. Andrzej Basiński

Prof. dr hab. Bogdan Wyrzykowski

Dr Marek Labon

– Komisja Rozwoju Uczelni:

Prof. dr hab. Piotr Szefer

– Komisja Statutowa:

Dr hab. Jerzy Klimek, prof. nzw.

Dr hab. Jacek Bigda, prof. nzw.

– Komisja Budżetu i Finansów:

Dr hab. Renata Ochocka, prof. nzw.

Student Michał Tuscher

Senat powołał komisję ds. rozstrzygania konkursów w jednostkach międzywydziałowych w składzie: przewodniczący: prof. Andrzej Rynkiewicz; członkowie: mgr Józefa de Laval i mgr Zdzisław Jaroszewicz.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski:

- w sprawie utworzenia w SPSK Nr 3 Samodzielnej Pracowni Radiologii Instytutu Radiologii i Medycyny Nuklearnej
- w sprawie powołania prof. dr. hab. Bogdana Wyrzykowskiego na kierownika Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii
- w sprawie powołania dr. hab. Józefa Zienkiewicza, prof. nzw. na kierownika Katedry Chirurgii Szczękowo – Twarzowej i Stomatologicznej
- w sprawie mianowania prof. dr. hab. Jacka Jassemę na stanowisko profesora zwyczajnego.

Dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach przedstawił informację o aktualnym stanie prawnym szpitali klinicznych w relacji do akademii medycznych. 21 października br. weszła w życie znowelizowana *Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej*. W konsekwencji akademie medyczne stały się organami założycielskimi szpitali klinicznych. Uczelnia ma prawo wobec szpitali klinicznych do przekształcania, ograniczania działalności i likwidacji. Jeżeli chodzi o likwidację, to proces ten nie jest jasno i jednoznacznie opisany. Istnieją pewne sprzeczności. W przypadku likwidacji zakładu ujemny wynik finansowy pokrywa organ założycielski. Szpital kliniczny sam pokrywa swoje zobowiązania, długi są długami szpitala i dopiero w momencie likwidacji stają się długami uczelni. Brakuje zapisu, co się dzieje z długami powstałymi do momentu, kiedy minister zdrowia przestał być organem założycielskim. Sytuacja jest bardzo groźna, ponieważ szpitale mają coraz większe trudności z kontynuowaniem swojej działalności. Szpitale nadal będą mogły otrzymywać dotacje finansowe, ale za pośrednictwem uczelni. Akademia winna otrzymywać dotacje na

działalność dydaktyczną w klinikach. Rektorzy akademii medycznych zobowiązali kwestorów i dyrektorów administracyjnych do przedstawienia analizy, jak dotychczasowy brak tych dotacji wpływał na kondycję finansową szpitali. Należy wprowadzić zmiany do statutu uczelni i nadać nowe statuty szpitalom. Rektor powoła Rady Społeczne szpitali i będzie przeprowadzał konkursy na ordynatorów oddziałów szpitalnych. Pewne zapisy mają być podobne we wszystkich statutach akademii. Tylko jedna decyzja wymaga kontrasygnaty ministra zdrowia – jest to decyzja o likwidacji szpitala jako całości. Prawo nie przewiduje upadłości szpitala. Jeżeli uczelnia przedstawi wniosek o likwidację, a minister odmówi, to od momentu tej decyzji minister przejmuje odpowiedzialność za stan finansowy szpitali. Obecnie najważniejsze jest zdefiniowanie modelu dydaktyki, to powinien być pierwszy krok w kierunku restrukturyzacji. W przygotowaniu programu restrukturyzacji powinny ściśle ze sobą współpracować komisje ds. dydaktyki i ds. klinicznych. Mamy najbardziej rozbudowany program dydaktyczny ze wszystkich akademii medycznych. Ograniczenia programowe wymagają zgody Rady Wydziału i pociągają za sobą redukcję etatów. Obecnie nowe kierunki studiów stworzą nowe etaty, obciążenie będzie więc większe. W związku z powyższym nie powinniśmy obawiać się ograniczenia programu. W podsumowaniu Rektor stwierdził, że część czynników jest niezależnych od nas, na poziomie kraju czy regionu. Jest to problem dzielenia zbyt małej kwoty pieniędzy. W systemie istnieje jednak druga grupa czynników, które są naszymi, wewnętrznymi. Istnieje już silna konkurencja na rynku medycznym. Prawa rynku będą bezzwzględne i musimy starać się być konkurencyjni. To wymaga wewnętrznych uregulowań, gdyż nasi pracownicy nie powinni działać na korzyść konkurencji. Umowy o pracę powinny zawierać klauzulę dotyczącą zakazu działań konkurencyjnych.

Dyrektor administracyjny dr S. Bautembach przedstawił informację o rozporządzeniu ministra edukacji narodowej z dnia 26 września 2001 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników uczelni państwowych. Nowelizacja ustawy o szkolnictwie wyższym zawiera zapisy dotyczące podwyżek wynagrodzeń dla wszystkich pracowników uczelni wyższych. Przyjęte w ustawie nowe zasady ustalania wynagrodzeń pracowników uczelni przewidują możliwość zawierania układów zbiorowych pracy lub regulaminów wynagradzania, zatem uczelnie będą mogły kreować własne systemy wynagradzania w zależności od posiadanych środków i przyjętych zasad polityki płacowej. Rozwiązanie to jest zgodne ze znowelizowanym kodeksem pracy. Wspomniane wcześniej rozporządzenie stanowi realizację pierwszego etapu wynikającej z ustawy poprawy wynagrodzeń i będzie miało zastosowanie przy ustalaniu wynagrodzeń od dnia 1 września br. Podwyżka będzie miała odniesienie do ustalonej kwoty bazowej. Otrzymana decyzja o dotacji nie jest równoznaczna z przekazaniem funduszy.

W sprawach bieżących dyrektor administracyjny dr S. Bautembach poinformował o propozycji Prezydenta m. Gdańska w sprawie zamiany działki AMG (nr 66/15) na inne proponowane nieruchomości Skarbu Państwa. Wcześniej ks. abp dr Tadeusz Gocłowski skierował prośbę do rektora prof. W. Makarewicza w sprawie odstąpienia działki AMG pod budowę kościoła w zamian za inne, zaproponowane przez Prezydenta m. Gdańska. Wszelkie decyzje dotyczące mienia i majątku Uczelni może podejmować tylko Senat. Rektor zaproponował senatorom wizję lokalną proponowanych do zamiany

Z SENATU AM W GDAŃSKU

Uchwała nr 1/01/02 z dnia 21 listopada 2001 r.

Przejęcie przez Akademię Medyczną w Gdańsku uprawnień i odpowiedzialności organu założycielskiego wobec szpitali klinicznych stwarza konieczność przedsięwzięcia pilnych strategicznych kroków restrukturyzacyjnych mających na celu powstrzymanie degradacji ekonomicznej szpitali i zapewnienie ciągłości ich funkcji dydaktycznych i naukowych oraz świadczenia usług leczniczych. Niezbędnym warunkiem projektowanej restrukturyzacji szpitali klinicznych jest przychylność i wola współpracy ze strony władz samorządowych, wojewódzkich i Ministra Zdrowia a celem pełne zabezpieczenie ochrony zdrowia mieszkańców regionu przy globalnym obniżeniu ponoszonych kosztów i zwiększonej koncentracji środków przeznaczanych na zakup świadczeń przez Kasy Chorych.

Senat Akademii Medycznej w Gdańsku uznaje konieczność dokonania pilnej restrukturyzacji Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 3 im. Najświętszej Maryi Panny, z możliwością jego likwidacji łącznie. W wyniku przeprowadzonej restrukturyzacji nowa struktura jednostek klinicznych musi zagwarantować realizację potrzeb dydaktycznych, naukowo-badawczych i nie może ograniczać dostępności do wysoko specjalistycznych usług medycznych realizowanych dotychczas w tych jednostkach.

Senat zobowiązuje dyrektora Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 3, w porozumieniu z dyrektorem Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1, przy współudziale zainteresowanych kierowników jednostek klinicznych, do przedstawienia rektorowi, w terminie jednego miesiąca, propozycji działań restrukturyzacyjnych zawierających szczegółowy plan proponowanych przemieszczeń wraz z harmonogramem i docelową strukturą organizacyjną oraz symulacją ekonomiczną i etatową. W procesie restrukturyzacji należy uwzględnić możliwość wykorzystania, w pierwszej kolejności, bazy Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr I, ale także Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika, Szpitala Specjalistycznego Św. Wojciecha Adalberta, Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego oraz Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej.

Senat AMG wyraża wolę przejęcia na potrzeby Akademii Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Gdańsku, z perspekty-

wiązanie do dnia 22 listopada br. i podjęcie uchwały w tej sprawie na następnym posiedzeniu Senatu.

W wolnych wnioskach prodziekan Wydziału Lekarskiego prof. Jan Skokowski wystąpił z wnioskiem o utworzenie w AMG kąciaka historycznego. Prof. Skokowski odwiedził niedawno współpracujący z nami Uniwersytet Medyczny w Grodnie i zwiedził tam m.in. izbę pamięci. Taki kącik historyczny byłby bardzo wskazany również w naszej Uczelni. Prof. Janusz Limon dodał, że izbę pamięci można połączyć z częścią muzealną i odnośnie pomocy przy organizacji zgłosił własną kandydaturę. Rektor zaapelował o pomoc przy organizacji zbiorów muzealnych AMG i o zgłaszanie się osób, które wyrażają chęć pracy w tym kierunku.

Przewodniczący Uczelnianego Samorządu Studenckiego student Łukasz Balwicki wystąpił z wnioskiem, aby w przypadku, gdy firma otrzymuje pozwolenie na kierowanie reklamy do studentów na terenie Uczelni, beneficjentami sponsoringu byli studenci.

mgr Grażyna Sadowska

wą przekształcenia go w samodzielny szpital kliniczny i upoważnia rektora do wystąpienia do Marszałka Województwa Pomorskiego w tej sprawie. Działając w tym kierunku Senat aprobuje wstępnie propozycję dyrektora Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1, pilnego przeniesienia do Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego Katedry i Kliniki Dermatologii, Wenerologii i Alergologii i zobowiązuje dyrektora SPSK Nr 1 do przedstawienia rektorowi, w terminie jednego miesiąca, harmonogramu niezbędnych działań.

Senat upoważnia rektora do zbadania możliwości przekształcenia w przyszłości, całości lub części, Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika w szpital kliniczny.

Koordynację i nadzór na realizacją powyższej uchwały Senat powierza prorektorowi ds. klinicznych i prorektorowi ds. dydaktyki.

Komentarz do uchwały Senatu

Przejęcie uprawnień i obowiązków organu założycielskiego wobec szpitali klinicznych zmusza rektora do pilnego podjęcia kroków dostosowawczych do istniejących wymogów ekonomicznych. Chcę wyrazić głębokie zadowolenie z faktu, że świadomość konieczności podjęcia takich kroków, jakkolwiek trudnych i niepopularnych, podzielają członkowie Senatu Akademii, czego wyrazem jest jednogłośnie przyjęcie uchwały publikowanej obok. Pragnę raz jeszcze dać wyraz swemu głębokiemu przekonaniu, że prawdziwym zagrożeniem dla szpitali klinicznych i jednostek wchodzących w ich skład nie są decyzje podejmowane przez rektora czy też organy Uczelni, lecz zaniechanie tych decyzji, co prowadziłoby do dalszej degradacji ekonomicznej i funkcjonalnej szpitali klinicznych, a w konsekwencji do ich upadku.

Podejmowane kroki restrukturyzacyjne tylko w części mogą poprawić sytuację ekonomiczną szpitali. Zasadnicze znaczenie ma w tym względzie:

- zmiana restrykcyjnej polityki Pomorskiej Kasy Chorych, która niedoszacowuje wartości procedur w szpitalach akademickich o III stopniu referencyjności
- niewątpliwie ogólnie niewystarczające finansowanie systemu ochrony zdrowia
- niewywiązywanie się Ministerstwa Zdrowia (budżetu) z ustawowego obowiązku przekazywania Akademii Medycznej wydzielonej dotacji na pokrycie kosztów dydaktyki prowadzonej na bazie szpitali klinicznych oraz dotacji na odtworzenie majątku tych szpitali.

Jakkolwiek praktycznie nie mamy bezpośredniego wpływu na zewnętrzne otoczenie ekonomiczne, to fakt ten nie zwalnia nas z obowiązku dostosowania naszych struktur do aktualnego rynku usług medycznych. Jednocześnie mamy na uwadze to, by przyszłe zmiany pozwoliły na zachowanie niezbędnych warunków do wypełniania pozostałych funkcji szpitala klinicznego, jakimi są prowadzenie dydaktyki przed- i podyplomowej oraz badań naukowych. Podejmowane przez Uczelnię kroki nie mogą także naruszać poczucia bezpieczeństwa pacjentów i ograniczać dostępności do wysoko specjalistycznych usług świadczonych przez nasze szpitale kliniczne.

Uchwała podjęta przez Senat nie determinuje szczegółowych rozwiązań. Wytycza strategiczne kierunki działań i tak naprawdę inicjuje proces, który musi być realizowany przez całą Uczelnię, w szczególności przez Senat AMG. Jest to bowiem organ uczelni ustawowo uprawniony do podejmowania decyzji o restrukturyzacji szpitali klinicznych.

Apeluję do społeczności akademickiej AMG o zrozumienie i szeroką współpracę w podejmowanych wysiłkach dla zapewnienia naszej Uczelni pomyślnego rozwoju i bezpiecznej przyszłości.

prof. Wiesław Makarewicz, rektor

Gdańsk, dnia 19.11.2001 r.

Informacja na temat

**PODWYŻSZANIA WYNAGRODZEŃ
PRACOWNIKOM AMG**

z mocą od dnia 1.09.2001 r.

Ustawa z dnia 20.07.2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 85 poz. 924) wprowadziła nowy przepis art.117a, w którym ustawodawca przewiduje etapową poprawę wynagrodzeń pracowników państwowych szkół wyższych w odniesieniu do kwoty bazowej, przyjętej w ustawie budżetowej (w roku 2001 kwota bazowa wynosi 1.603,56 zł).

Przyjęte w ustawie rozwiązania zmierzają do poprawy poziomu przeciętnych wynagrodzeń tak, aby osiągnąć w 2003 r. następujące relacje wynagrodzeń w poszczególnych grupach:

- pierwsza grupa (profesorów): **3 kwoty bazowe**
- druga grupa (adiunktów z hab., adiunktów, st. wykładowców z dr.): **2 kwoty bazowe**
- trzecia grupa (asystentów, st. wykładowców, wykładowców, lektorów, instruktorów, pracowników nie będących nauczycielami akademickimi): **1 kwota bazowa.**

Na podstawie art.117 a ust. 1 ustawy Minister Edukacji Narodowej wydał rozporządzenie z dnia 26.09.2001 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników uczelni państwowych (Dz. U. nr 107 poz. 1182). Przepisy rozporządzenia (tabela podstawowych stanowisk, kwalifikacji i zaszeregowania pracowników naukowo-technicznych, administracyjnych, ekonomicznych i obsługi) nie wymieniają wszystkich stanowisk pracy dotąd występujących w szkołach wyższych. Istnieje jednak możliwość, do czasu objęcia pracowników uczelni układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania, uzu-

pełnienia listy tych stanowisk z określeniem wymogów kwalifikacyjnych i odpowiedniego zaszeregowania.

Nowe przepisy zniósł prawo do dodatku za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia za pracę przy elektronicznych monitorach ekranowych. Zgodnie z dyspozycją §39 dodatku te we wszystkich grupach stanowisk zostają włączone do wynagrodzenia zasadniczego.

W celu realizacji I etapu podwyżek wynagrodzeń przyznanych od 1.09.2001 r. Ministerstwo Zdrowia, pismem z dnia 18.10.2001 r. znak BFC-034-803/69/2001, przydzieliło Akademii Medycznej w Gdańsku dotację budżetową na rok 2001 (4 miesiące). Kalkulacyjne kwoty średniego przyrostu przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych ustalone przez Ministerstwo Zdrowia dla AMG zostały podzielone na grupy stanowisk, jak to przewiduje ustawa o szkolnictwie wyższym (art. 117a). Przedstawiają się one następująco:

- w grupie profesorów 316.000 zł
- w grupie stanowisk docentów, wykładowców i st. wykładowców 713.000 zł
- w grupie stanowisk asystentów, wykładowców, lektorów i instruktorów 123.200 zł
- w grupie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi:
 - a) w działalności dydaktycznej 250.600 zł
 - b) w domach i stołówkach studenckich 35.900 zł

W dniu 19.11.2001 r. Komisja ds. podwyżek płać w roku 2001 dla pracowników AMG pod przewodnictwem prorektora ds. dydaktyki prof. Andrzeja Rynkiewicza, z udziałem dziekana Wydziału Lekarskiego prof. Janusza Galińskiego oraz dziekana Wydziału Farmaceutycznego prof. Piotra Szefera, zaakceptowała, zamieszczony w tabeli poniżej, podział kwot i propozycję uzupełnienia listy brakujących stanowisk pracy z określeniem wymogów kwalifikacyjnych i zaszeregowania jak przed zmianą przepisów.

Powyższe wyliczenia dotyczą osób, które przed podwyżką wynagrodzeń z mocą od 1.09.2001 r. nie osiągnęły maksymalnych wynagrodzeń przewidzianych dla zajmowanego stanowiska czyli osób, które otrzymywały najwyższe stawki ze względu na okres przedemerytalny.

Grupa stanowisk	Stanowisko	Średni wzrost wynagrodzenia zasadniczego w zł (w skali 1 miesiąca)	Średni wzrost wynagrodzenia zasadniczego w % (w skali 1 miesiąca)	Wysokość osiągniętego wskaźnika wynagrodzenia po podwyżce do kwoty bazowej w roku 2001 w % (bez 1/12 ZFN tzw. „13”)
I grupa	profesor zwyczajny	601	19	342,25
	profesor nadzwyczajny z tytułem	508		
	profesor nadzwyczajny bez tytułu	424		
II grupa	adiunkt (z habilitacją)	398	21	156,84
	adiunkt, st. wykładowca (z doktoratem)	332		
III grupa	asystent	81	6	101,67
	st. wykładowca	84		
	wykładowca, lektor, instruktor	78		
	asystent do 1 roku pracy	70		
IV grupa	pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi		8	97

USTALENIA UCZELNIANEJ KOMISJI NAUKI

W dniu 7 listopada 2001 r. odbyło się zebranie Komisji Nauki poświęcone analizie aktualnego stanu i sposobom stymulacji aktywności naukowej Uczelni.

Przewodniczący Komisji przedstawił 16-tomowe sprawozdanie z działalności naukowej Wydziałów AMG w latach 1997-2000, które zostało złożone w KBN. Sprawozdanie to ma stanowić podstawę do oceny parametrycznej, kategoryzacji według efektywności naukowej oraz rozdziału środków na badania statutowe w skali ogólnopolskiej.

Komisja Nauki podjęła decyzję o utrzymaniu wprowadzonych z początkiem kadencji zasadniczych kryteriów oceny parametrycznej dokonań naukowych jednostek statutowych Uczelni w 2001. Decyzja ta ma na celu zachowanie możliwie stabilnych i przejrzystych reguł stymulujących najbardziej pożądane efekty aktywności naukowej. Ponieważ stosowana konsekwentnie w Uczelni skala punktacji niekiedy różni się nieco od dość zmiennej skali aktualnie proponowanej przez Zespół Nauk Medycznych KBN, Dział Nauki postara się wykonać parametryzację w obu wersjach. Oczywiście, nie pociągnie to za sobą komplikacji sprawozdań, które jednostki będą składać za rok 2001. Przeciwnie, sprawozdania te ulegną uproszczeniu i skróceniu ze względu na wyeliminowanie przez KBN (zaakceptowane przez Komisję Nauki) streszczeń sympozjalnych. Zaznaczam, że ta pozycja nie ważyła znamiennej na sumarycznej punktacji.

Komisja Nauki zaakceptowała generalnie zasady rozdziału funduszu na badania statutowe. Przyznawane przez KBN poszczególnym wydziałom sumy będą rozdzielane wśród jednostek statutowych jak w upływającym roku, tzn. proporcjonalnie do punktacji (liczby R) uzyskanej przez daną jednostkę.

Analizując badania własne prowadzone w 2001 r. Komisja Nauki zauważyła celowość redukcji liczby nowo przyznawanych grantów na rzecz podwyższania finansowania najlepszych projektów. Zalecono uwzględnienie dorobku publikacyjnego aplikanta jako podstawowego kryterium oceny punktowej wniosku.

Przeprowadzono analizę zasadności wydatkowania funduszy KBN w ramach realizacji badań statutowych i własnych. Zwracano szczególną uwagę na proporcje w wydatkach takich pozycji jak sprzęt komputerowy, wyjazdy zagraniczne, wynagrodzenia podwykonawców. Komisja nie zauważyła rażących dysproporcji.

Odnosnie zakupów komputerowych zwrócono uwagę na potrzebę usprawnienia zintegrowanych działań w skali Uczelni przy uwzględnieniu obowiązujących uregulowań ogólnych (*vide*: Ustawa o zamówieniach publicznych). Komisja postulowała ograniczenie do niezbędnego minimum restrykcji przy uzasadnionych indywidualnych zamówieniach. Stwierdzono, że zakupy komputerów przenośnych typu *notebook* czy laptop z funduszy KBN są sporadyczne (8 sztuk w ciągu roku). Uznano, że obecna polityka w tym względzie nie grozi niegospodarnością.

Podniesiono problem dłuższych nieobecności kierowników jednostek w związku z wyjazdami służbowymi za granicę. W wyjątkowych przypadkach wchodzi w grę okresy rzędu miesięcy w skali roku. Komisja zauważyła celowość rozróżnienia wyjazdów naukowych i organizacyjnych przysparzających prestiżu Uczelni od wyjazdów promocyjnych, które nie powinny być realizowane w ramach delegacji czy urlopów naukowych. Nie rozwiązany pozostał jednak problem odpowiedniej weryfikacji.

W ramach działań stymulujących aktywność naukową Komisja zaaprobowała wynagradzanie finansowe zdobywców gran-

Zasady oceny parametrycznej aktywności naukowej jednostek statutowych AMG w 2001 roku

Komisja Nauki na posiedzeniu w dniu 7 listopada 2001 r. jednomyślnie postanowiła utrzymać zasadnicze dotychczasowe kryteria parametryczne przy ocenie aktywności naukowej jednostek AMG w roku kalendarzowym 2001.

Zmiana w odniesieniu do punktacji stosowanej przy ocenie dorobku uzyskanego w latach 1999 i 2000 polega na rezygnacji z punktowania (i zamieszczania w sprawozdaniach rocznych jednostek) streszczeń zjazdowych. Jest to zgodne z zaleceniem KBN, a nie wpływa istotnie na sumaryczną punktację. Uzupełniono punktację grantów o opcję międzynarodową oraz postanowiono premiować (3 punkty) staranie o grant KBN.

Czasopisma

- Czasopisma z Listy Filadelfijskiej

Punktacja (liczba R) za pełną pracę
w zależności
od współczynnika oddziaływania (IF)

IF	Punkty
0,000 – 0,500	8
0,501 – 1,000	16
1,001 – 2,000	24
2,001 – 5,000	32
powyżej 5,000	40

Liczba R

- Czasopisma polskie – zgodnie z listą KBN (0,5 – 7)
- Czasopisma zagraniczne nie posiadające IF, ale umieszczone w *Current Contents* 7
- Czasopisma zagraniczne – pozostałe 4
- Czasopisma polskie poza listą KBN 0,5

Monografie, podręczniki – zasięg międzynarodowy

- autorstwo 24
- redakcja naczelna opracowania 10
- autorstwo rozdziału: do 10 stron 5
- powyżej 10 stron 10

Monografie, podręczniki – zasięg krajowy

- autorstwo 16
- redakcja naczelna opracowania 5
- autorstwa rozdziału: do 10 stron 2
- 11 – 20 stron 4
- powyżej 20 stron 6

Kongresy i zjazdy międzynarodowe

- pełna praca (referat) – w czasopiśmie punktowanym punkty tak jak za czasopismo

tów zewnętrznych w wysokości 1% sumy uzyskanej rocznie. Możliwość taka jest prawnie dopuszczalna, jeśli Uczelnia nie jest na deficycie. Będzie zatem realizowana w tym roku z uwzględnieniem kwot pozyskanych przez kierowników grantów w latach 2000 i 2001.

W wolnych wnioskach zgłoszona została sugestia pod adresem dziekanów wydziałów, aby wymagali od kandydatów do stopni, tytułu naukowego oraz awansów samooceny parametrycznej własnego dorobku naukowego.

prof. Roman Kaliszan
prorektor ds. nauki

- pełna praca (referat) – w wydawnictwie zjazdowym . . . 5

Kongresy i zjazdy krajowe

- pełna praca (referat) – w czasopiśmie punktowanym punkty tak jak za czasopismo
- pełna praca (referat) – w wydawnictwie zjazdowym . . . 0,5

Wydawnictwa lokalne – redakcja, autorstwo

podręcznika lub rozdziału 0,5

Skrypty bez punktów

Publikacje pogładowe, popularno-naukowe itp. . . . 0,1 – 0,5

Uzyskane stopnie i tytuły naukowe

- DOKTORAT – osoba pracująca w AMG 8
- osoba spoza AMG 4
- HABILITACJA – osoba pracująca w AMG 12
- osoba spoza AMG 6
- TYTUŁ PROFESORSKI 20

Granty

- międzynarodowy 30
- autorski i zamawiany 24
- promotorski 14
- młodego badacza 10
- inwestycyjny (aparatura, inwest. bud.) 24
- złożony wniosek, który nie uzyskał finansowania 3

Uwagi:

Brane będą pod uwagę jedynie publikacje, które są datowane na rok 2001.

Publikacje w druku: Punkty zaliczane będą jedynie w przypadku pisemnego zapewnienia wydawcy, że praca ukaże się w z datą 2001.

Współczynnik kadrowo-osobowy (liczba N)

$$N = 1x (\text{liczba prof. i dr hab.}) + 0,7x (\text{liczba dr}) + 0,4x (\text{liczba pozostałych pracowników naukowo-dydaktycznych})$$

Parametr efektywności naukowej (liczba E)

$$E = R/N$$

prof. Roman Kaliszan
prorektor ds. nauki

Minister Zdrowia

Warszawa, 8.11.2001

Pan

Prof. dr hab. Wiesław Makarewicz

Rektor

Akademia Medyczna w Gdańsku

Ogromnie Panu dziękuję za przestanie mi ciepłych i pełnych zrozumienia gratulacji i życzeń owocnej pracy. Jest mi tym bardziej miło, że pisze do mnie fachowiec, któremu nieobce są problemy opieki zdrowotnej, i któremu na sercu leży dobro pacjenta.

Jestem pełen nadziei, że fachowością i współpracą ze szpitalami, organizacjami samorządowymi i pozarządowymi oraz środowiskiem medycznym i farmaceutycznym uda nam się doprowadzić do końca wdrażanie reformy ochrony zdrowia i wspólnie pokonać czekające nas przeszkody.

Mam głęboką nadzieję, że nie zawiodę Pana oczekiwań i że swej strony mogę powiedzieć, że powierzenie mi stanowiska Ministra Zdrowia traktuję jako osobiste, bardzo trudne wyzwanie, któremu muszę podołać. Przede mną długa droga zmian, czasem z konieczności bolesnych, które mają doprowadzić do tego, by pacjent nie czuł się w szpitalu intruzem, a jego dotychczasowe wędrówki po meandrach służby zdrowia, wreszcie się skończyły.

Mariusz Łapiński

Ministerstwo Zdrowia

16.11.2001 r.

Akademia Medyczna
w Gdańsku

W związku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2001 roku w sprawie blokowania niektórych wydatków w budżecie państwa na rok 2001 (Dz. U Nr 125 poz. 1373) Departament Budżetu, Finansów i Inwestycji informuje, że zgodnie z decyzją Ministra Zdrowia blokuje się do dnia 31 grudnia 2001 r. dotacje:

- w rozdziale 80306 – Działalność dydaktyczna § 2520
Dotacja podmiotowa z budżetu dla szkoły wyższej w wysokości 227.770 zł
 - w rozdziale 80309 – Pomoc materialna i socjalna dla studentów § 2520
Dotacja podmiotowa z budżetu dla szkoły wyższej w wysokości 76.200 zł
- Blokowanie wydatków oznacza, że środki w ww. kwotach nie zostaną do Akademii Medycznej przekazane.

Jednocześnie Ministerstwo Zdrowia w związku z trudną sytuacją budżetu państwa zobowiązuje Akademię Medyczną w Gdańsku do podjęcia działań zmierzających do ograniczenia wydatków i sfinansowania wszystkich zobowiązań ze środków przekazanych w 2001 roku.

Halina Jabłońska

Dyrektor Departamentu Budżetu, Finansów i Inwestycji

Stowarzyszenie Absolwentów AMG zaprasza

Stowarzyszenie Absolwentów AMG
zawiadamia, że członkowie Zarządu wznowili dyżury
we wspólnej siedzibie Klubu Seniora
i Stowarzyszenia Absolwentów AMG
w pawilonie nr 1 (obok Rektoratu) pok. nr 17
w poniedziałki od godz. 13.30 do 14.30

Nowi DOKTORZY I DOKTORZY HABILITOWANI

W dniu 18 października 2001 r. decyzją Rady Wydziału Lekarskiego AMG otrzymali:

Stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny

1. Lek. Piotr BETLEJEWSKI – asystent PSK Nr 1 w Gdańsku w Klinice Kardiologii Instytutu Kardiologii. Praca pt. „Ocena zmian stanu mięśnia sercowego po przeźmiesniowej laserowej rewaskularyzacji” – promotor: dr hab. Mirosława Narkiewicz, prof. nzw. AMG.
2. Lek. Ada DUBANIEWICZ – asystent Zakładu Anatomii Klinicznej Katedry Anatomii AMG. Praca pt. „Struny ścięgna rzekome w prawej komorze serca u człowieka dorosłego” – promotor: prof. dr hab. Marek Grzybiak.
3. Lek. Maciej KEMPA – słuchacz Studiów Doktoranckich w II Klinice Chorób Serca Instytutu Kardiologii AMG. Praca pt. „Ocena mechanizmu wyzwalającego groźne arytmie komorowe w oparciu o analizę zapisów sygnałów wewnątrzsercowych rejestrowanych w pamięci holterowskiej implantowanych kardiowerterów-defibrylatorów serca” – promotor: prof. dr hab. Grażyna Świątecka.
4. Lek. Wojciech KRUPA – słuchacz Studiów Doktoranckich w II Klinice Chorób Serca Instytutu Kardiologii AMG. Praca pt. „Echokardiograficzno-morfologiczna ocena funkcji zastawki trójdzielnej u chorych ze stałą stymulacją serca” – promotor: dr hab. Dariusz Kozłowski.
5. Lek. Elżbieta KRZYMIŃSKA-STASIUK – asystent w II Klinice Chorób Serca Instytutu Kardiologii AMG. Praca pt. „Ocena przepływu wieńcowego u kobiet z czynnikami ryzyka choroby niedokrwiennej serca w oparciu o stres dobutaminowy w echokardiografii oraz scyntygrafii perfuzyjną przy użyciu TECHNETU-99 – MIBI” – promotor: prof. dr hab. Grażyna Świątecka.
6. Lek. Jolanta NEUBAUER-GERYK – słuchacz Studiów Doktoranckich w Katedrze i Zakładzie Fizjologii AMG. Praca pt. „Pletyzmograficzna ocena przepływu krwi przez kończynę

górną u zdrowych mężczyzn w zależności od wybranych czynników antropometrycznych” – promotor: dr hab. Witold Juzwa, prof. nzw. AMG.

7. Lek. Jacek TURCZYŃSKI – asystent w II Klinice Chorób Psychicznych Katedry Chorób Psychicznych AMG. Praca pt. „Obraz kliniczny depresji wieku podeszłego na podstawie własnych wieloletnich badań” – promotor: prof. dr hab. Adam Bilikiewicz.
8. Lek. Małgorzata ŻWALEWSKA-PAWLISZAK – asystent w II Klinice Chorób Psychicznych Katedry Chorób Psychicznych AMG. Praca pt. „Obraz kliniczny zaburzeń psychicznych występujących po zabiegach operacyjnych serca w krążeniu pozaustrojowym” – promotor: prof. dr hab. Adam Bilikiewicz.

Stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii

1. Lek. stom. Bartłomiej NIERZWICKI – asystent Katedry i Kliniki Chirurgii Szcękowo-Twarzowej AMG. Praca pt. „Wpływ usuwania zębów po zakończonej radioterapii na wystąpienie martwicy popromiennej kości szczęk w świetle badań własnych” – promotor: dr hab. Józef Zienkiewicz, prof. nzw. AMG.

Stopień naukowy doktora habilitowanego

1. Dr Maria WUJTEWICZ – p.o. kierownika Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii AMG. Praca pt. „Ocena wpływu hydroksyetylowanej skrobi na właściwości reologiczne krwi i gospodarkę tlenem podczas ostrej kontrolowanej normowolemicznej hemodylucji”; kolokwium habilitacyjne – 01.05.24; Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych pismem z dnia 01.09.24 zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.
2. Dr Krzysztof PREIS – adiunkt II Kliniki Położnictwa i Ginekologii Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG. Praca pt. „Poród miednicowy jako problem położniczy w aspekcie drogi porodu w wieloczynnikowej analizie jego bliskich i odległych wyników”; kolokwium habilitacyjne – 01.04.26; Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych pismem z dnia 01.10.29 zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

ZGŁOSZENIE AMG DO PROCESU AKREDYTACJI

iz poziom nauczania w Uczelni jest wprost proporcjonalny do osiągnięć na polu nauki oraz świadczonych przez jednostkę usług leczniczych.

Końcowa część wniosku zawiera informacje o jednostkach wykonujących usługi dla całej Uczelni, czyli Bibliotece, sieci komputerowej, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wychowania i Sportu oraz warunkach socjalnych oferowanych studentom (pomoc materialna, stypendia, Osiedle Studenckie).

Zakończeniem wniosku jest ankieta przygotowana wyłącznie przez studentów, a oceniająca warunki nauki na naszej Uczelni oraz oferowaną im bazę dydaktyczno-socjalną.

Czwarty tom wniosku zawiera wymagane załączniki obejmujące wydrukowane programy nauczania, regulaminy, statut Uczelni, program praktyk, itp. W tym miejscu należą się ogromne podziękowania Paniom z obu Dziekanatów za olbrzymią pomoc okazaną w zbieraniu i kompletowaniu niezbędnych informacji potrzebnych do przygotowania wniosku.

Z drugiej strony należy również uświadomić nam wszystkim potrzebę bardzo sumiennego podejścia do zbieranych przez Dziekanat informacji wymaganych przez KAUM, a z tym niestety

w naszej Uczelni nie jest najlepiej. Nie wszyscy bowiem kierownicy potraktowali prośby dziekana poważnie i z należytą starannością.

Opóźnienia w przygotowaniu wniosku wyniknęły m.in. z braku informacji od części kierowników jednostek organizacyjnych (niektóre z ankiet po wielokrotnych monitach dotarły do dziekana dopiero w październiku br.), lub niestaranego wypełnienia ankiet (brak odpowiedzi na niektóre pytania, błędne podanie nazw jednostki lub nazwy przedmiotu, nieprawidłowo podane dane o zatrudnieniu w jednostce, liczbie studentów w grupie ćwiczeniowej lub liczby godzin z danego przedmiotu). Biorąc powyższe pod uwagę w mojej opinii, konieczne staje się bieżące gromadzenie w bazach danych informacji o poszczególnych pytaniach ankietowych przez kierowników jednostek organizacyjnych oraz dziekanaty Akademii Medycznej, co pozwoli na bieżący przegląd sytuacji dydaktyczno-naukowej naszej Uczelni i ułatwi wprowadzanie w przyszłości zmian, jakie zostaną wymuszone przez zmianę standardów nauczania na uczelniach medycznych w Polsce.

prof. Janusz Moryś
prodziekan Wydziału Lekarskiego

Konferencja informacyjna dla dziennikarzy Pomorza

ONKOLOGIA I RADIOTERAPIA

W dniu 13 listopada br. odbyła się w Akademii Medycznej w Gdańsku, z inicjatywy rektora prof. Wiesława Makarewicza, trzecia w tym roku konferencja informacyjna dla dziennikarzy Pomorza zajmujących się problematyką zdrowia. Poprzednia konferencja dotyczyła transplantacji narządów, obecna – onkologii i radioterapii. Obydwa zagadnienia znajdują się w kręgu tych ważnych problemów zdrowotnych całego regionu, wobec których Akademia Medyczna, z uwagi na posiadaną kadrę i sprzęt, odgrywa nie tylko pierwszoplanową rolę, ale również ponosi istotną odpowiedzialność.

Podstawowym celem tych spotkań jest przedstawienie dziennikarzom osiągnięć klinicznych i naukowych oraz potencjału najlepszych zespołów Uczelni. Staramy się ukazać perspektywę rozwoju oraz niezbędne warunki realizacji nowych zamierzeń. Program konferencji składa się z dwóch części: informacyjno-naukowej i klinicznej, a raczej kazuistycznej. W pierwszej, po wprowadzeniu historycznym i epidemiologicznym, prezentowane są osiągnięcia AMG oraz możliwości i perspektywy rozwoju. Staramy się dobitnie pokazać, że niektórych podstawowych problemów zdrowotnych w skali całego regionu nie uda się rozwiązać bez niezbędnych dla AMG inwestycji. W drugiej części prezentowane są ciekawe przypadki kliniczne odnoszące się do omawianych tematów. Konferencja wymaga od jej autorów specjalnego przygotowania. Ciekawy sposób prezentacji i problemy muszą być połączone z przystępnym i zrozumiałym dla dziennikarzy i ich odbiorców językiem i materiałami, których później będą używać. Długofalowym celem tych spotkań ma być lepsze informowanie społeczeństwa i polityków o tych problemach, w których zaniechanie inwestycji i inwestowanie w rozwój może przynieść opłakane skutki.

Podkreślamy więc, że lekarze, naukowcy i dziennikarze mają do realizacji wspólną misję. Wzorcowe narzędzia do realizacji takiej misji wypracowano np. w USA, co przyniosło tam szereg konkretnych, a nawet spektakularnych wyników. Współpraca świata klinicznego i naukowego z mediami powinna doprowadzić do skutecznego i wielostronnego wywierania nacisków na środowiska decydentów. Dlatego konferencje nie koncentrują się tylko na istocie medycznej problemu. Staramy się też nazwać po imieniu wszystkie tzw. warunki brzegowe czyli "otoczenie" problemów zdrowotnych, które trzeba rozwiązać.

Konferencję w listopadzie przygotował wraz z zespołem prof. Jacek Jassem – kierownik Kliniki Onkologii i Radioterapii. Wzięli w niej udział dziennikarze reprezentujący wszystkie najważniejsze lokalne i krajowe dzienniki, radiostacje oraz przedstawiciele gdańskiej TVP.

Z dużą przyjemnością i nieukrywaną satysfakcją mogłem przedstawić znaczące osiągnięcia i sylwetkę kierownika Katedry Onkologii i Radioterapii prof. Jacka Jassem. Ilość publikacji (ponad 200), łączny "impact factor" powyżej 185, przewodniczenie najważniejszym polskim i europejskim towarzystwom naukowym, autorstwo nowych schematów leczenia i klasyfikacji m.in. raka płuca, współautorstwo rozdziałów w najbardziej prestiżowych podręcznikach zagranicznych, współudział w przełomowych wielośrodkowych próbach klinicznych, udział w komitetach redakcyjnych 15 polskich i zagranicznych pism naukowych, wielokrotne nagrody Ministra Zdrowia i Rektora AMG, autorstwo przeddyplomowych i podyplomowych programów nauczania stawiają prof. Jassem w gronie zdecydowanych liderów onkologii i radioterapii w Polsce i w Europie.

Prof. Jassem w autorskiej części konferencji, we wprowadzeniu epidemiologicznym, zwrócił uwagę na szybko rosnącą liczbę nowotworów w skali kraju oraz szczególne zagrożenie tymi schorzeniami w naszym regionie. Przedstawił aktualny stan i osiągnięcia w zakresie działalności leczniczej prowadzonej przez siebie Kliniki. Klinika Onkologii i Radioterapii w ostatnim dziesięcioleciu uzyskała cenny sprzęt leczniczy, pozwalający na stosowanie najnowocześniejszych technik leczenia. Obecnie jest to jeden z pięciu referencyjnych ośrodków krajowych w dziedzinie radioterapii onkologicznej. Równocześnie rosnąca liczba chorych sprawia, że Klinika nie jest w stanie wypełniać ogromnych zadań leczniczych dla mieszkańców województwa pomorskiego oraz dużej części województwa warmińsko-mazurskiego, które nie posiada żadnej aparatury do radioterapii nowotworów.

Aktualnie, mimo wprowadzenia w Klinice trójmianowego systemu pracy oraz napromieniania chorych także w dni wolne od pracy, wydłuża się czas oczekiwania na rozpoczęcie leczenia – nawet do dwóch miesięcy. Sprawia to, że wielu chorych trzymuje leczenie ze znacznym opóźnieniem, a szansa ich wyleczenia maleje. Sytuacja taka wymaga podjęcia

szybkich i skutecznych środków zaradczych. W Klinice jest obecnie jeden wolny bunkier po zdemontowaniu wyeksploatowanego przyspieszacza liniowego polskiej produkcji i w przypadku otrzymania niezbędnych środków byłaby możliwość zainstalowania tam nowego aparatu. Jego koszt wynosi około 2 miliony dolarów.

Jednak nawet gdyby udało się uzyskać te środki, potrzeby województwa nie będą zaspokojone, albowiem według norm Światowej Organizacji Zdrowia potrzebnym jest tutaj co najmniej 5 nowych aparatów tego typu. W tej sytuacji konieczne jest stworzenie nowego ośrodka onkologicznego w Trójmieście. Inicjatywa ta, podjęta w lipcu br. przez rektora Akademii Medycznej wspólnie z marszałkiem województwa i prezydentem Gdańska jest obecnie w fazie prac koncepcyjnych.

Spotkania z dziennikarzami zaplanowane są tak, by miały swój watek dramatyczny. Służy do tego prezentacja ciekawych i spektakularnych przypadków klinicznych, pokazujących niezwykle możliwości diagnostyczne, techniczne i terapeutyczne naszej Uczelni i szpitali klinicznych. Jeśli na dodatek te trudne przypadki i ich skuteczne leczenie kończy się dla dziennikarzy możliwością rozmowy z osobami, które przebyły choroby, całość problemu nabiera jakby dodatkowego wymiaru. Sytuacje takie mogą przecież dotknąć każdego z nas. Dlatego w drugiej części konferencji asystentki Kliniki, dr Katarzyna Matuszewska oraz dr Ewa Szutowicz-Zielińska przedstawiły dwa przypadki chorych na nowotwory (odpowiednio 6-letnie dziecko z rozpoznaniem rozsianego rdzeniaka mózgu oraz 38-letni chory z rozpoznaniem chłoniaka złośliwego naciekającego kręgosłup i rdzeń kręgowy), u których pod wpływem nowoczesnych metod napromieniania uzyskano doskonały efekt leczniczy. Dziennikarzom przedstawiono następnie obu chorych i ich rodziny, była także możliwość krótkiej rozmowy na temat ich choroby i przebytego leczenia. Ta część konferencji wzbudziła u zebranych wyraźne wzruszenie.

Dziennikarze opuszczali budynek rektoratu bardzo zadowoleni i mam nadzieję mądrzejsi o wiele nowych faktów. Chciał konferencja taka wymaga innego niż zwykle przygotowania, to z uwagi na zainteresowanie mediów i potencjalne owoce tej współpracy warto takie spotkania kontynuować. Nie mamy wątpliwości, że w obecnych czasach tworzenie wspólnej koalicji z mediami jest niezbędnym warunkiem skutecznego motywowania decydentów do potrzebnych inwestycji w ochronie zdrowia.

Tomasz Zdrojewski
rzecznik AMG

10 LAT GDAŃSKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ

Zmiany, jakie nastąpiły w Polsce po 1980 r. sprawiły, że wiosną 1981 r. Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne powołało Zespół ds. opracowania projektu ustawy o izbach farmaceutycznych. Jego przewodniczącym został dr Henryk Mionskowski. Prace nad projektem prowadzone były przez szereg lat, jednak dopiero w lutym 1989 r. jego członkowie zintensyfikowali działania w tej materii – zaplanowali wówczas sprzyjający temu „klimat polityczny”.

W sierpniu 1989 r. przekonano 19 posłów SD, aby wystąpili do marszałka Sejmu z inicjatywą ustawodawczą o włączenie pod obrady Sejmu projektu ustawy o izbach farmaceutycznych. Z kolei 13 września 1989 r. we Wrocławiu uczestnicy Walnego Zgromadzenia Delegatów PTFarm podjęli uchwałę wspierającą działania Zespołu w celu utworzenia izb farmaceutycznych.

19 stycznia 1990 r. odbyło się w Sejmie pierwsze czytanie projektu wspomnianej ustawy. Dalsze prace nad nim przebiegały dość dramatycznie. Zarysowały się bowiem dwa przeciwstawne stanowiska. Przedstawiciele powstałego 13 grudnia 1989 r., z inicjatywy dr. Stanisława Vogla, Zespołu Farmaceutycznego Sekcji Krajowej Służby Zdrowia przy NSZZ „Solidarność” optowali za ustawą o izbach aptekarskich. Natomiast – co było rzeczą naturalną – inicjator projektu, czyli Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne – opowiedziało się za izbami farmaceutycznymi. Wobec groźby wycofania projektu z Sejmu, ówczesny prezes PTFarm, prof. Witold Wieniawski, mając na celu dobro idei samorządowej, wyraził zgodę na zmianę formuły projektu ustawy z pierwotnej – tj. o izbach farmaceutycznych – na ustawę o izbach aptekarskich. Dzięki temu 19 kwietnia 1991 r. Sejm uchwalił ustawę o izbach aptekarskich. W wyniku zabiegów ówczesnego dyrektora Departamentu Farmacji – mgr Janiny Mańko, minister zdrowia powołał w krótkim czasie komitet organizacyjny izb aptekarskich, który zebrał się na pierwszym posiedzeniu w dniu 29 lipca 1991 r. Wybrano na nim przewodniczącego KOIA, którym został dr St. Vogel, a także 23-osobowe Prezydium. Rozpoczął się intensywny okres tworzenia od podstaw izb aptekarskich. W ciągu zaledwie 4 miesięcy opracowano podstawy prawne (regulaminy) do powołania izb okręgowych.

W dniach 13–14 grudnia 1991 r. odbył się I Krajowy Zjazd Aptekarzy w Warsza-

wie, który ostatecznie zakończył formowanie wszystkich struktur izb aptekarskich w Polsce.

I Okręgowy Zjazd Aptekarzy w Gdańsku odbył się na Wydziale Farmaceutycznym AMG. Z kolei przez pierwsze miesiące działalności Gdańskiej OIA, posiedzenia Prezydium i Rady GOIA odbywały się w siedzibie Katedry i Zakładu Chemii Leków – dzięki uprzejmości ówczesnego jej kierownika prof. Andrzeja Regosza.

W chwili powstania Gdańska Okręgowa Izba Aptekarska obejmowała obszar woj. gdańskiego i elbląskiego. Zrzeszała ok. 900 członków. Na jej terenie istniało ok. 200 aptek i ok. 10 hurtowni farmaceutycznych. Dziś te dane są znacznie wyższe: obszar działania to prawie całe woj. pomorskie oraz dwa powiaty z byłego woj. elbląskiego: elbląski i braniewski; liczba członków wynosi ponad 1700 osób, aptek – 620, hurtowni farmaceutycznych – 36.

We władzach Gdańskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej zasiadało 54 aptekarzy. Byli to zarówno aptekarze – właściciele, jak i pracownicy aptek i hurtowni farmaceutycznych, osoby pracujące w aptekach ogólnodostępnych oraz szpitalnych, ponadto – pracownicy Wydziału Farmaceutycznego AMG, w tym również z tytułem profesora. Aż 10 osób pełniło różne funkcje we władzach Izby przez

Prof. dr hab. Franciszek Sączewski, prodziekan Wydziału Farmaceutycznego AMG odbiera statuetkę

trzy kadencje. Są to: dr farm. Stanisław Vogel, dr farm. Roman Cichoń i mgr farm., mgr farm.: Wojciech Prokurat, Hanna Kuźniar, Krystyna Naruszewicz-Szmaj, Jacek Gebert, Zyta Skowrońska, Elżbieta Czechłowska, Marek Pasieczny i Krystyna Zalewska. Od samego początku biurom Izby kieruje mgr Barbara Mionskowska.

Od kwietnia 1992 r. do dnia dzisiejszego ukazuje się regularnie, raz w miesiącu, biuletyn Izby „Przegląd Farmaceutyczny”. Do chwili obecnej wydano 116 numerów tego periodyku, a od początku jego istnienia redaktorem jest mgr Beata Kluge.

W czerwcu 1992 r. utworzono działający do dziś Fundusz Samopomocy Aptekarskiej (FSA); opracowano jego regulamin i powołano Radę Funduszu. Pierwsze wypłaty z ww. Funduszu uruchomiono z dniem 1 stycznia 1993 r. Swe działanie FSA rozpoczął mając do dyspozycji 27 tys. zł. Obecnie jest to kwota 150 tys. zł.

W czerwcu 1992 r. opracowano i opublikowano w „Przeglądzie Farmaceutycznym” projekt Kodeksu Etyki Aptekarza RP, tzw. „projekt gdański”, który przekazano Komisji NRA opracowującej KEA.

W 1992 r. władze Gdańskiej Izby wraz z wojewodą gdańskim opracowały projekt porozumienia dotyczącego przejęcia przez banki długu wojewody wobec aptek z tytułu refundacji.

Dzięki staraniom GORA zorganizowano Kurs z Postępu Nauk Farmaceutycznych – trwa on nieprzerwanie od czerwca 1994 r. do dnia dzisiejszego. Przez cały czas jest w całości finansowany przez Izbę. Dotąd wzięło w nim udział 1897 osób. Wykłady odbywają się na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Gdańsku i są prowadzone przez jego pracowników. Również dzięki wydatnej pomocy władz Wydziału Farmaceutycznego AMG od stycznia 1997 r. działa w tej Uczelni Ośrodek Szkolenia Podyplomowego.

W latach 1993–1995 siłami redakcji „Przeglądu Farmaceutycznego” wydano 4 tomy alfabetycznego wykazu leków refundowanych, z którego korzystały również inne okręgowe izby aptekarskie, np. koszalińska, olsztyńska czy krakowska.

31 maja 1995 r. władze Izby zorganizowały uroczyste obchody 50-lecia istnienia GOIA. Z tej okazji ufundowały okolicznościowy medal zaprojektowany na tę okazję. Uhonorowano nim m.in. Wydział Farmaceutyczny AMG.

Od stycznia 1996 r. przy GOIA działa Klub Seniora, wspierany finansowo przez Izbę.

W sierpniu 1997 r. wdrożono w życie na terenie GOIA opracowane w jej Radzie nowe zasady obliczania taksy laborum.

Gdańska Okręgowa Izba Aptekarska współpracowała również – razem z Wydziałem Farmaceutycznym AMG i Od-

ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA UDARU MÓZGU

W dniach 4 – 6 września br. odbywał się w Juracie I Zjazd Polskiego Towarzystwa Udaru Mózgu. Organizatorem zjazdu, nad którym honorowy patronat objął minister zdrowia prof. Grzegorz Opala, była Klinika Neurologii Dorosłych.

Spotkanie miało wyjątkowy charakter – wśród blisko 300 uczestników byli nie tylko neurologi lecz także interniści, kardiolog, chirurdzy naczyniowi, neuropsycholodzy, rehabilitanci, konstruktorzy aparatury medycznej. Interdyscypli-

narny charakter spotkania umożliwił wymianę poglądów między różnymi specjalistami zajmującymi się diagnostyką i leczeniem udaru mózgu.

W pierwszym dniu obrad przedstawiono referaty poświęcone epidemiologii

oraz profilaktyce udaru mózgu, m.in.: prof. Danuta Ryglewicz *"Epidemiologia udarów mózgu"*, prof. Eugenia Częstochowska *"Rola leków przeciwkrzepliwych i fibrynolitycznych w ostrym okresie niedokrwiennego udaru mózgu"*, prof. Anna Członkowska *"Wtórna profilaktyka udaru mózgu"*, prof. Bogdan Wyrzykowski (na zdjęciu obok) *"Leczenie nadciśnienia po udarze mózgu"*.

W sesji plakatowej przedstawione były 4 doniesienia z Kliniki Neurologii Dorosłych we współpracy z I Kliniką Chorób Serca, Zakładem Medycyny Nuklearnej oraz Katedrą Medycyny Rodzinnej AM w Gdańsku.

Prace te spotkały się z żywym zainteresowaniem oraz wywołały gorące dyskusje.

W drugim dniu zjazdu omawiano postępy w diagnostyce udaru mózgu oraz możliwości operacyjnego leczenia udaru mózgu.

Dr Anna Szczepańska-Szarej i prof. Zbigniew Stelmasiak przedstawili referat pt. *"Zastosowanie przezczaszkowej ultrasonografii dopplerowskiej do oceny hemodynamiki krążenia mózgowego w ostrej fazie udaru mózgu"*, prof. Roman Mazur i współpracownicy *"Dynamika gęstości mózgu w ostrej fazie udaru niedokrwiennego"*, prof. Ryszard Podemski i współpracownicy *"Sonograficzny obraz afazji we wczesnym okresie po udarze mózgu"*, prof. Zygmunt Mackiewicz, dr hab. B. Molski *"Taktyka postępowania diagnostycznego i wskazania do leczenia operacyjnego u chorych z niedokrwinnym udarem mózgu"*.

Niezwykle żywą dyskusję wywołało doskonale udokumentowane doniesienie zespołu I Kliniki Chorób Serca (prof. A. Rynkiewicz, dr P. Skarżyński, dr J. Ostrowski) *"Tromboliza śródnaczyniowa i angioplastyka tętnicy śródkorowej mózgu w przebiegu ostrego udaru mózgu"*. Prezentowana przez autorów nowatorska metoda leczenia zatorów tętnic mózgowych otwiera nowe możliwości leczenia w ostrej fazie udaru mózgu.

W drugim dniu konferencji w obradach uczestniczyli – minister zdrowia i opieki społecznej, prof. Grzegorz Opala oraz prorektor ds. dydaktyki AMG prof. Andrzej Rynkiewicz. Prezesem Polskiego Towarzystwa Udaru Mózgu wybrany został prof. Roman Mazur.

Dzięki hojności firm sponsorujących uczestnicy zjazdu uczestniczyli w koncercie piosenki autorskiej, a następnego dnia w spotkaniu towarzyskim, które przeciągnęło się do późnych godzin nocnych.

Interdyscyplinarne forum poświęcone zagadnieniom udaru mózgu odbędzie się w maju 2002 roku.

Walenty Nyka

działem Gdańskim Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego – przy zorganizowanej przez Pharmag S.A. konferencji naukowej *"600 lat aptekarstwa w 1000-lecie Gdańsku"*, która odbyła się 10 grudnia 1999 r. w Gdańsku.

W czerwcu 2001 r., wraz z Gdańskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Gdańska OIA współpracowała przy zorganizowanej przez Wydział Farmaceutyczny AMG Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. *"Opieka farmaceutyczna – wyzwanie dla uczelni i praktyków"*.

Przez minione 10-lecie Gdańska Okręgowa Rada Aptekarska współpracowała z władzami Wydziału Farmaceutycznego AMG oraz Oddziału Gdańskiego PTFarm. – wielu aptekarzy wchodziło i wchodzi w skład Zarządu. Gdańska OIA wspiera również materialnie Wydział Farmaceutyczny AMG, poprzez coroczne fundowanie nagród dla jego najlepszych absolwentów oraz pomoc finansową aptekarzy na rzecz utworzenia w AMG Szkoleniowej Pracowni Komputerowej.

Członkowie GOIA uczestniczyli także w pracach NIA; wchodził w skład zarów-

no Naczelnej Rady Aptekarskiej, jak i Prezydium NRA. Brali aktywny udział w pracach nad ustawą Prawo Farmaceutyczne, przyczyniając się w pewnym stopniu do jego uchwalenia.

Podsumowaniem 10-lecia działania Gdańskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej był XI Okręgowy Zjazd Aptekarzy GOIA, który odbył się w dniach 20–21 października 2001 r. w Gdańsku-Sobieszewie. Był połączony z obchodami jubileuszu reaktywowania GOIA. Podczas uroczystości rocznicowej wręczono dyplomy i statuetki – symbole aptekarstwa, jakie Gdańska Okręgowa Rada Aptekarska ufundowała i przyznała osobom oraz instytucjom zasłużonym na polu tworzenia samorządu aptekarskiego. Uhonorowany w ten sposób został m.in. Wydział Farmaceutyczny Akademii Medycznej w Gdańsku – za wspieranie aptekarzy przy tworzeniu struktur samorządu aptekarskiego oraz współpracę w kształceniu kadr aptekarskich.

dr farm. Stanisław Vogel
wiceprezes Gdańskiej Okręgowej Rady
Aptekarskiej

GRAND PRIX IV MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWY WYNALAZKÓW DLA AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

Akademia Medyczna w Gdańsku zdobyła Grand Prix IV Międzynarodowej Wystawy Wynalazków „Innowacje 2001” za stabilizator powierzchni serca, wykorzystywany do operacji przestawiania aortalno-wieńcowego na bijącym sercu.

Do konkursu zgłoszono 110 wynalazków. Autorami wynalazku są dr hab. med. Jan Rogowski z Kliniki Kardiologii IK AMG oraz doc. inż. Ryszard Maciakowski i dr inż. Paweł Romanowski z Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej. Prace doświadczalne i kliniczne nad urządzeniami tego typu trwają w Klinice Kardiologii we współpracy z Politechniką Gdańską od 3. lat. Efekt tej współpracy w postaci stabilizatora trzeciej generacji prezentowany był na wystawie.

Przedstawiany prototyp urządzenia sprawdził się w trakcie wielu operacji na bijącym sercu wykonywanych w naszej Klinice. Prostota zastosowanych rozwiązań technicznych sprawia, iż urządzenie jest łatwe w obsłudze i skutecznie unieruchamia operowaną powierzchnię serca zarówno w operacjach wykonywanych poprzez klasyczną sternotomię jak też torakotomię.

Dzięki uzyskanemu przez Politechnikę Gdańską grantowi KBN będzie możliwe dalsze prowadzenie badań nad udoskonaleniem stabilizatora, jak też nad zastosowaniem nowych rozwiązań, które powinny zaowocować rozpowszechnieniem tego urządzenia w innych klinikach kardiologicznych.

dr hab. med. Jan Rogowski

Gdańsk. 2001.10.29

Jego Magnificencja Rektor
Prof. dr hab. Wiesław Makarewicz
Akademia Medyczna w Gdańsku
ul. Skłodowskiej-Curie 3a
80-210 Gdańsk

Szanowny Panie Rektorze,

W imieniu Międzynarodowych Targów Gdańskich SA i Stowarzyszenia Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów mamy zaszczyt gorąco podziękować za uczestnictwo w IV Międzynarodowej Wystawie Wynalazków i Salonie Wzornictwa Przemysłowego INNOWACJE 2001.

Udział Akademii Medycznej w Gdańsku niewątpliwie wpłynął na podniesienie rangi i odbiór naszej wystawy.

Chcielibyśmy pogratulować trofeów zdobytych przez pracowników naukowych w Konkursie INNOWACJE 2001, które świadczą o wysokim poziomie innowacyjności Akademii Medycznej w Gdańsku.

Mamy nadzieję, że udział w wystawie zaowocuje nowymi kontaktami handlowymi i efektami promocyjnymi, czego Państwu życzymy i jednocześnie zapraszamy na V Wystawę Wynalazków i Salon Wzornictwa Przemysłowego INNOWACJE 2003.

Łączymy wyrazy szacunku,

Nina Węgrzynowicz-Trzebiatowska
Komisarz Targów

Kazimierz Jarecki
Prezes Zarządu MTG SA

NAGRODA WIELKIEJ GAI

27 listopada 2001 r. w sali posiedzeń Rady Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej w Gdańsku odbyła się uroczystość wręczenia nagrody Wielkiej Gai dr farm. Reginie Gajewskiej, adiunktowi Katedry i Zakładu Bromatologii.

Nagroda jest wyrazem szczególnego uznania za taką działalność naukową i badawczą, która sprzyja kulturze zdrowego życia, zwłaszcza kulturze zdrowego żywienia. Przyznaje ją Kolegium Medyczne Forum Promocji Zdrowia QUO VADIS (www.forumquovadis.pl), które tworzą profesorowie Akademii Medycznej: Barbara Krupa-Wojciechowska, Wiesława Łysiak-Szydlowska, Zenon Ganowiak i Piotr Szefer oraz Akademii Wychowania Fizycznego: Jędrzej Antosiewicz i Jerzy Popini-gis.

Stanisław Kubiak,
prezes Zarządu

NAGRODA
WIELKIEJ GAI
dla

dr farm. Reginy Gajewskiej

jako wyraz szczególnego podziękowania za kompetentny i nacechowany twórczą starannością i rzetelnością - udział w tworzeniu zaczynu takiej gospodarki wolnorynkowej, która sprzyja poprawie jakości zdrowotnej artykułów spożywczych - w latach 1994-2001

QUO VADIS Forum Promocji Zdrowia

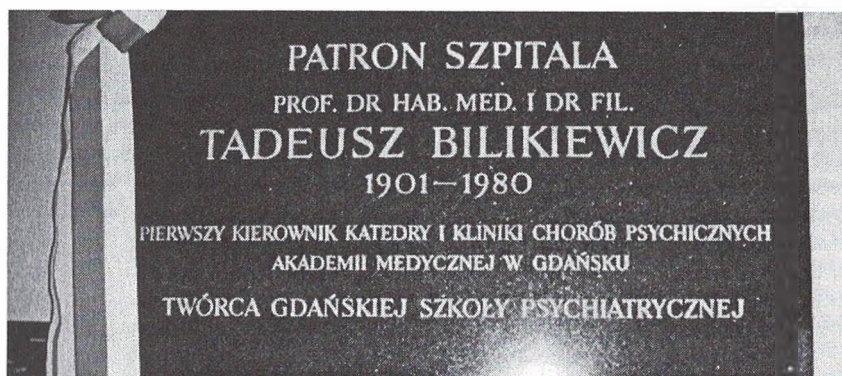
Kolegium Medyczne, prof. dr hab.: Barbara Krupa-Wojciechowska
Wiesława Łysiak-Szydlowska
Jędrzej Antosiewicz
Zenon Ganowiak
Jerzy Popini-gis
Piotr Szefer
Stanisław Kubiak
Karolina Kubiak
Krzysztof Parteka

Zarząd:
Kopia

X GDAŃSKIE DNI LECZNICTWA PSYCHIATRYCZNEGO

W dniach 28 – 30 września 2001 r. odbyły się X Gdańskie Dni Lecznictwa Psychiatrycznego, zorganizowane przez Oddział Gdańsko-Pomorski Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Katedrę Chorób Psychicznych Akademii Medycznej w Gdańsku.

Zjazd miał charakter jubileuszowy – uczestnicy spotkali się po raz dziesiąty, a ponadto w tym roku przypadła setna rocznica urodzin i dwudziesta rocznica śmierci prof. Tadeusza Bilikiewicza – twórcy Gdańskiej Szkoły Psychiatrycznej.

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego
Wydział Farmaceutyczny Akademii Medycznej w Gdańsku
Gdańska Okręgowa Izba Aptekarska, Pharmag SA Gdańsk

Ogólnopolski Konkurs *Wieloletnie dzieje farmacji* do końca 2001 r.

Szanowni Farmaceuci wszystkich specjalności, potencjalni Uczestnicy Ogólnopolskiego Konkursu z zakresu historii farmacji – wystawa lub plakat w miejscu pracy farmaceutów pt. „Wieloletnie dzieje farmacji”, którego założenia opublikowano w „Farmacji Polskiej” 2000, tom 56 nr 11, i 2001 tom 57 nr 12 oraz w biuletynach informacyjnych Okręgowych Izb Aptekarskich a także w „Wiadomościach Farmaceutycznych” 2001 nr 1 – organizatorzy uprzejmie przypominają o zbliżającym się terminie zakończenia konkursu 30 grudnia 2001 r., a także jeszcze raz zachęcają do uczestnictwa, w celu zaprezentowania społeczeństwu znaczenia zawodu o wielowiekowej tradycji i prestiżu. Przygotowując materiały konkursowe pamiętajmy, że zawód farmaceuty oparty jest na filarach nauk przyrodniczych, technicznych i humanistycznych. Materiały konkursowe prosimy przekazać pod adresem:

Wydział Farmaceutyczny AMG, prof. Feliks Gajewski
al. gen. J. Hallera 107, 80-416 Gdańsk

Informacje: tel./fax (058) 349 3205 wt. i czw. 9.00–12.00 (fax czynny całą dobę).

Konferencję rozpoczęło odstonięcie tablicy ku czci Profesora w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym, któremu już wcześniej nadano jego imię. W uroczystości uczestniczył rektor AMG prof. Wiesław Makarewicz, przedstawiciele Kościoła i władz samorządowych, rodzina Profesora i jego uczniowie, pracownicy szpitala i wielu innych gości.

W zabytkowych salach Dworu Artusa odbyła się sesja naukowo-historyczna poświęcona życiu i twórczości prof. Tadeusza Bilikiewicza. Wieczorem uczestnicy Konferencji z całej Polski spotkali się w Piwnicy Rajców, aby przy smakowitym poczęstunku, w mniej oficjalny sposób kontynuować spotkanie.

Kolejne dwa dni konferencji były wypełnione bogatym programem naukowym, na który złożyły się liczne sesje naukowe poświęcone problematyce zaburzeń psychicznych (profilaktyka i leczenie zaburzeń afektywnych, psychoz schizofrenicznych i psychogeriatricznych). Obrady odbywały się w budynku Zakładów Teoretycznych AMG. Podobnie jak podczas poprzednich Gdańskich Dni miały duży walor praktyczny, umożliwiając wymianę poglądów lekarzom psychiatrom z całego kraju. Cykliczny charakter imprezy sprawia, że z każdym kolejnym spotkaniem powiększa się grono jej uczestników, co przyczynia się również do podniesienia poziomu naukowego. Jednak sądzimy, że nie tylko wartość naukowa konferencji przyciąga kolegów z całej Polski. Tradycją konferencji jest również program towarzyski, którego ukoronowaniem był w tym roku bal zorganizowany w nadmorskim hotelu „Marina”, gdzie wesoła zabawa trwała do późnych godzin nocnych. W niedzielę uczestnicy pełni, jak sądzimy, pozytywnych wrażeń opuszczali Gdańsk. Mamy nadzieję, że będą z niecierpliwością oczekiwali zawiadomienia o terminie kolejnych – XI Gdańskich Dni Lecznictwa Psychiatrycznego.

Joanna Łapin, Krzysztof Soltys

Trójmiejska Akademska Zwierzętarnia Doświadczalna

KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA

Wstęp

W Akademii Medycznej, w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Zakładów Teoretycznych, powstaje nowoczesna zwierzętarnia doświadczalna, odpowiadająca wymagającym normom zarówno prawa unijnego, jak i polskiej ustawy o ochronie zwierząt. Inwestycja jest finansowana przez Komitet Badań Naukowych na wniosek Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG, złożony przez Akademię Medyczną jako inwestora wiodącego, a poparty przez Politechnikę Gdańską i Uniwersytet Gdański. Powołanie Trójmiejskiej Akademickiej Zwierzętarni Doświadczalnej (TAZD) jest zatem inicjatywą środowiskową, która będzie służyć całemu środowisku akademickiemu.

Budowana zwierzętarnia zapewni nowoczesny warsztat dla interdyscyplinarnych badań wykorzystujących różnorodne modele badawcze – zwierzęce i komórkowe – stworzone dzięki osiągnięciom biologii molekularnej i biotechnologii medycznej. Zwierzętarnia towarzyszyć będzie zaplecze laboratoryjne, które umożliwi funkcjonowanie zespołów badawczych intensywnie wykorzystujących zwierzęta utrzymywane w TAZD. Zadaniem tych zespołów będzie rozwijanie medycyny eksperymentalnej w zakresie np. transplantologii, neurobiologii, onkologii, kardiologii, chirurgii. Program naukowy nowej jednostki, która powstanie na bazie TAZD powinien wynikać z konieczności włączenia się w nurt nowoczesnych badań z zakresu biotechnologii medycznej oraz uwzględniać potrzeby modeli zwierzęcych i komórkowych dla nowych rozwiązań w różnych specjalnościach klinicznych.

Organizacja TAZD

TAZD jest inwestycją środowiskową, w której Akademia Medyczna w Gdańsku

jest inwestorem wiodącym, MWB UG-AMG zaś wnioskodawcą i jednostką aktywnie zaangażowaną w zagospodarowanie TAZD. Stworzenie TAZD jako elementu struktury AMG powinno zapewnić wzmocnienie roli AMG w tworzeniu Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii, lecz również dostęp jednostek AMG do infrastruktury naukowej TAZD (aparatura, zwierzyńiec) oraz dostęp jednostki MWB zlokalizowanej w TAZD do infrastruktury naukowej i dydaktycznej dostępnej w budynku Zakładów Teoretycznych.

Baza TAZD umożliwi pełnienie funkcji usługowej TAZD, tj. utrzymywanie wysokiej jakości zwierząt doświadczalnych w nowoczesnej zwierzętarni, stworzenie warunków dla prowadzenia eksperymentów, w szczególności z zakresu medycyny eksperymentalnej na zwierzętach znajdujących się w TAZD, stworzenie możliwości hodowli wybranych grup zwierząt w warunkach *spf*. Funkcja usługowa będzie prowadzona dla jednostek Akademii oraz innych jednostek naukowych Trójmiasta, w szczególności uczelni wspierających wnioski do KBN tj. PG i UG, a także dla innych jednostek na zasadach komercyjnych. Zasady prowadzenia funkcji usługowej winny określić wewnętrzny regulamin oraz umowy z jednostkami zewnętrznymi.

Baza TAZD stanowić będzie podstawę lokalową dla powołania jednostki MWB o charakterze katedry i zakładów bądź samodzielnych pracowni, znajdującej się w strukturach Akademii Medycznej w Gdańsku i zatrudniającej aktualnych, jak i nowo pozyskanych pracowników MWB. Planowane jest pozyskanie pracowników zdolnych do kierowania nowymi zespołami badawczymi w drodze konkursu otwartego w kraju i poza krajem. Daje to szansę pozyskania młodych osób posiadających określone doświadczenie ba-

dawcze, nabyte w trakcie stażów podoktoranckich. Winny istnieć preferencje dla osób posiadających dorobek i dysponujących osiągnięciami kwalifikującymi do szybkiego uzyskania stopnia doktora habilitowanego bądź takich, które już ten stopień posiadają. Pod względem kadrowym TAZD ma być jednostką zatrudniającą przede wszystkim wysoko kwalifikowane kadry naukowe, tj. osoby ze stopniem naukowym lub tytułem oraz prowadzące szkolenie na poziomie podyplomowym – doktorskim i magisterskim.

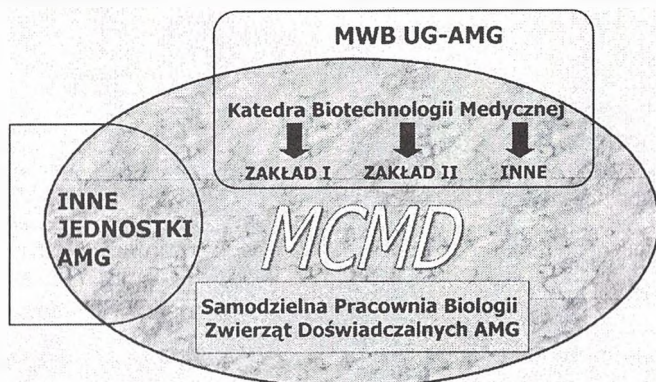
Proponowana struktura TAZD

Budynek TAZD stanowić będzie bazę dla funkcjonowania jednostki międzywydziałowej o nazwie "Międzywydziałowe Centrum Medycyny Doświadczalnej" (MCMD), w którego skład wejdzie jednostka międzywydziałowa Samodzielna Pracownia Biologii Zwierząt Doświadczalnych (odpowiedzialna za realizację funkcji usługowej) oraz jednostki MWB – w pierwszym etapie dwa zakłady tj. Zakład Enzymologii Molekularnej i Zakład Biologii Komórki tworzące Katedrę Biotechnologii Medycznej. Struktura MCMD ma być strukturą otwartą – również dla innych jednostek AMG zainteresowanych realizacją wspólnego programu badawczego i dydaktycznego oraz wspólnym wykorzystaniem infrastruktury MCMD.

Struktura Centrum ma charakter funkcjonalny i będzie stanowić bazę dla funkcjonowania pracowni, zakładów czy katedr. Podstawowym segmentem spraw realizowanych w ramach Centrum będzie zabezpieczenie funkcjonowania infrastruktury dydaktycznej i badawczej, w szczególności nadzoru zwierzyńca, oraz organizacji szkolenia, zwłaszcza podyplomowego, pracowników magisterskich, seminariów magisterskich i doktoranckich. Segment spraw koordynowany w ramach Centrum mógłby być rozszerzany, w zależności od uzgodnień i potrzeb.

Powstanie jednostki międzywydziałowej sprzyjać będzie efektywności ponoszonych kosztów. Podstawowa jednostka infrastrukturalna tj. Samodzielna Pracownia Biologii Zwierząt Doświadczalnych, pełniąc funkcje usługowe będzie w bezpośredni sposób zależna od administracji Centrum i Uczelni, co umożliwi kontrolę administracji AMG nad elementem struktury wykorzystywanej nie tylko przez jednostki MCMD, lecz również inne jednostki wewnętrzne AMG oraz jednostki zewnętrzne. Funkcjonowanie MCMD regulować będzie regulamin nadany przez rektora AMG zgodnie ze statutem Uczelni.

prof. Jacek Bigda

POSIEDZENIA * TOWARZYSTWA * ZEBRANIA

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej

uprzejmie zaprasza na posiedzenie naukowo-szkoleniowe, które odbędzie się dnia 7 grudnia 2001 r. o godz. 10.00 w sali wykładowej Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego, ul. Smoluchowskiego 18, zgodnie z następującym porządkiem:

1. *Wstrząs – udział laboratorium w monitorowaniu* – prof. A. Hoppe, Katedra i Zakład Fizjopatologii AMG
2. Firma Medlab – Products prezentuje bogatą ofertę drobnego sprzętu laboratoryjnego.

Oddział Morski Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego wraz z Firmą Aventis

zapraszają na zebranie, które odbędzie się w dniu 14 grudnia 2001 o godz. 11.00 w Hotelu Holiday Inn w Gdańsku.

Prezentację multimedialną pt.: „Pokrzywki – wyzwaniem XXI wieku” przedstawi dr hab.n.med. R. Nowicki.

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego

zawiadamia, że dnia 14 grudnia 2001 r. o godz. 10.00 w Instytucie Płodnictwa i Chorób Kobiety AMG, ul. Kliniczna 1a odbędzie się posiedzenie szkoleniowo-naukowe. W programie:

1. *Zakażenia Chlamydia Trachomatis w położnictwie i ginekologii* – prof. Z. Maciejewski, Szpital Wojewódzki w Koszalinie
2. *Zaburzenia depresyjne w okresie menopauzy* – dr med. S. Krogulski, Szpital Matki Polki w Łodzi
3. *Zastosowanie leku Betadine w zapobieganiu infekcjom ran po zabiegach operacyjnych w ginekologii* – prof. J. Emerich, dr med. M. Dudziak, II Klinika Płodnictwa i Ginekologii AMG
4. Prezentacja firmy Servier – dr A. Zawada
5. Prezentacja firmy EGIS – dr K. Kołkowski.

Oddziały Gdańskie Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego i Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego

uprzejmie zapraszają na wspólne zebranie szkoleniowo-naukowe, które odbędzie się dnia 17 grudnia 2001 r. o godz. 15.00 w bibliotece Katedry i Zakładu Fizjologii AMG, ul. Dębinki 1 (V piętro, p. 515). Program zebrania:

1. *Cykl komórkowy i jego kontrola* – dr hab. med. J. Witkowski, Katedra i Zakład Fizjopatologii AMG
2. Wolne wnioski

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej oraz Katedra i Klinika Chirurgii Urazowej

zapraszają na posiedzenie naukowo-szkoleniowe, które odbędzie się w dniu 21 grudnia 2001 r. o godz. 12.00 w bibliotece Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AMG. W programie:

1. *Ocena ciężkości obrażeń ciała w oparciu o liczbowe skale i wskaźniki* – prof. J. Lipiński, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Urazowej AMG
2. *Analiza przedszpitalnej śmiertelności pourazowej na materiale Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej AMG* – prof. Stefan Raszeja.
3. *Badania nad „zgonami do uniknięcia” w traumatologii* – dr hab. med. Jerzy Lasek, z Katedry i Kliniki Chirurgii Urazowej AMG.

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Lekarskiego

uprzejmie zawiadamia, łącząc życzenia Bożonarodzeniowe, że ze względu na wydłużony okres świąteczny zebranie grudniowe przenosi się na 18 stycznia 2002 r. Temat: Bioterroryzm.

KADRY SPSK NR 1

Jubileusz długoletniej pracy w SPSK nr 1 obchodzą

45 lat

Janina Dzierzbicka

40 lat

mgr Hanna Lemańczyk

30 lat

Elżbieta Gros

Barbara Tekieli

lek. Zbigniew Żelechowski

25 lat

Barbara Borawska

Wanda Gruba

Maria Harasimczuk

Grażyna Kowalska

Elżbieta Wiewióra

Halina Wolak

Irena Wójcik

20 lat

lek. Hanna Dembicka

lek. Hanna Gręźlikowska

Teresa Kosater

mgr Janina Książek

Małgorzata Podleśna

KADRY AMG

Z dniem 1.10.2001 r. powierzono funkcję kierownika Katedry i Zakładu Biochemii Farmaceutycznej dr. hab. farm. Jerzemu Klimkowi.

Z dniem 1.10.2001 r. powierzono funkcję p.o. kierownika Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii dr hab. med. Marii Wujtewicz.

Dnia 16.10.2001 r. tytuł profesora otrzymali:

prof. dr hab. n.farm. Wojciech Czarnowski
prof. dr hab. n.med. Jan Marek Stomiński

Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymali:

dr hab. med. Wiesław Kruszewski
dr hab. med. Krzysztof Preis
dr hab. n.med. Maria Wujtewicz

Na stanowisko adiunkta przeszli:

dr med. Przemysław Rutkowski

Jolanta Ruchalska

mgr Grażyna Sobczak-Olszańska

lek. Hanna Tomczak

dr med. Hanna Tosińska-Okrój

dr med. Leszek Tylicki

Na stanowisko starszego wykładowcy przeszli:

mgr Jan Stankiewicz

mgr Elżbieta Zuchniewska

Jubileusz długoletniej pracy w AMG obchodzą

35 lat

prof. dr hab. n.med. Wiesława Łysiak-Szydłowska

30 lat

mgr Zygmunt Jamrógiwicz

dr med. Walenty Nyka

dr farm. Janina Szulc

25 lat

Mirostawa Machalińska

20 lat

mgr Danuta Gazda

dr n.med. Jerzy Nowak

dr hab. farm. Jacek Petruszewicz, prof. nzw.

Teresa Zubielewicz

Z Uczelni odszedł

dr med. Lech Stachurski

XVIII ZJAZD BALNEOLOGICZNY

Sopot posiada status uzdrowiska od 1997 roku. Tradycje miasta jako kurortu i kąpieliska sięgają jednak czasów lekarza wojsk napoleońskich, J. Haffnera, który zbudował tu pierwszy zakład kąpielowy. W ramach obchodów jubileuszu 100-lecia Sopotu w dniach 20–22 września br. odbył się XVIII Zjazd Polskiego Towarzystwa Balneologii i Medycyny Fizycznej. W około 100-lętniej historii Towarzystwa Oddział Gdański funkcjonuje ponad 40 lat, więc z prawdziwą przyjemnością gościliśmy w Sanatorium Uzdrowiskowym „Leśnik” wielu znamienitych gości z kraju i z zagranicy.

Uroczyste otwarcie Kongresu odbyło się w Urzędzie Miasta w Sopocie. Wykład inauguracyjny poświęcono pamięci dr hab. Ireny Konarskiej – prekursora lecznictwa fizycznego w Polsce, długoletniemu kierownikowi Zakładu Terapii Fizycznej AMG.

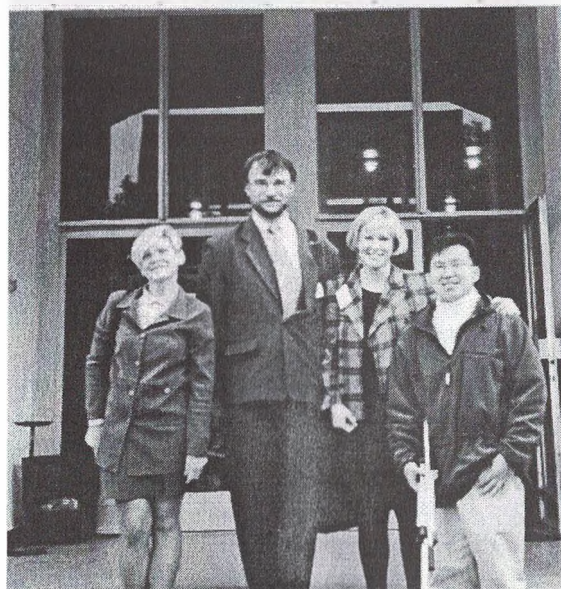
Głównym tematem Kongresu były choroby metaboliczne. Są one coraz więk-

szym problemem rozwijających się społeczeństw, w tym Polski, na co zwrócił uwagę w wykładzie prof. Czesław Wójcikowski. Prof. Irena Ponikowska z Katedry i Kliniki Balneologii i Chorób Przemiany Materii AM w Bydgoszczy przedstawiła udział lecznictwa uzdrowiskowego w podnoszeniu zdrowotności naszego społeczeństwa.

Tematykę główną uzupełniały doniesienia specjalistów z balneochemii, klimatologii, balneotechniki i medycyny fizycznej oraz sesja naukowa poświęcona jakości usług uzdrowiskowych. Oprócz licznych specjalistów krajowych obecni byli goście z Litwy, Słowacji, Francji i USA.

W bogatym programie Kongresu uwzględniono także czas na wypoczy-

SOPOT 20.-22.09.2001

nek, koleżeńskie spotkania, nawiązanie nowych znajomości, zabawę.

dr Hanna Tomczak

KONGRES POLSKIEGO TOWARZYSTWA REHABILITACJI

W dniach 29.08.–1.09.2001 r. odbył się w Bydgoszczy IV Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji. Kongres miał szczególny charakter, gdyż po raz pierwszy wprowadzona została do programu sesja historyczna. Miała ona miejsce w Centrum Rehabilitacji w Konstancinie i poświęcona była pamięci Profesora Mariana Weissa w związku z 20. rocznicą Jego śmierci.

Na sesjach w Bydgoszczy prezentowane były doświadczenia ośrodków krajowych i zagranicznych o bardzo szerokiej tematyce, zaś głównym tematem Kongresu była rehabilitacja w schorzeniach kręgosłupa.

Zespół Katedry i Zakładu Rehabilitacji wziął czynny udział w obradach, prezen-

tując swoje prace w wielu dziedzinach rehabilitacji. Dwie z przedstawionych prac naszych Kolegów zostały nagrodzone. Nagrodę Komitetu Organizacyjnego za najlepszy referat otrzymał zespół w składzie S. Bakuła, J. Jabłońska-Brudło, J. Zajt-Kwiatkowska za pracę pt. „Leczenie rehabilitacyjne przewlekłe dializowanych – problemy i satysfakcje”.

Najlepszym referatem Kongresu w sesji plakatowej okazały się prace autorstwa H. Tomczak: „Społeczne skutki bólu kręgosłupa u dorosłych chorych ze skoliozą leczonych i nie leczonych operacyjnie” i „Częstość występowania zespołów bólowych kręgosłupa u dorosłych chorych ze skoliozą leczonych i nie leczonych operacyjnie”.

Obradom towarzyszyła wystawa firm oraz sprzętu medycznego. Organizatorzy Kongresu zapewnili ciekawy program towarzyski i wiele okazji do dodatkowych spotkań i zabawy, m.in. na pikniku w Pałacu w Ostromecku.

Każdy uczestnik znalazł w licznych sesjach wiele interesujących go problemów. Poruszane w wystąpieniach i sesji plakatowej zagadnienia z zakresu rehabilitacji potwierdzają tezę, iż obecnie rehabilitacja jest specjalnością interdyscyplinarną i nowoczesna medycyna nie może bez niej funkcjonować.

lek. Agnieszka Biernacka

50 LAT NEUROLOGII DZIECIĘCEJ W AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

W dniu 9 listopada 2001 r. odbyły się uroczystości półwiecza istnienia Kliniki Neurologii Rozwojowej, której poprzednikiem był Oddział Neurologii Dziecięcej im. Janusza Korczaka zorganizowany w 1950 r. przez ówczesną docent Zofię Majewską. Była to pierwsza placówka tej specjalności w Polsce, która zapoczątkowała rozwój tej dyscypliny w całym kraju. Obecnie Klinika Neurologii Rozwojowej stanowi poważny ośrodek naukowo-dydaktyczny i kliniczny, znany w kraju i za granicą.

Kierownik Kliniki, prof. Ewa Dilling-Ostrowska, związana od początku swej kariery z tą placówką, przejęła kierownictwo od prof. Majewskiej w 1977 r. Staraniem i wysiłkiem Jej i pracowników Kliniki zorganizowano konferencję naukową w sali konferencyjnej Hotelu „Posejdon”. Przybyli na nią uczestnicy z Polski i spoza kraju, w tym liczni byli pracownicy i specjaliści, którzy przez dłuższy lub krótszy okres byli z Kliniką związani.

Przybyłych gości prof. Dilling-Ostrowska powitała następującymi słowami:

„Pięćdziesiąt lat minęło od powstania Neurologii Dziecięcej w naszej Akademii. Wielu z Państwa było świadkami tego doniosłego wydarzenia – powstania w 1950 roku pierwszego w Polsce oddziału, a następnie klinik.

Osobą, która stworzyła kliniczne i naukowe podstawy tej specjalności była prof. Zofia Majewska. Odeszła od nas trzy lata temu, nie doczekawszy dzisiejszego jubileuszu. Dni i lata Jej pracy były haftowane drobnymi, wymagającymi skupienia, motywami kaszubskimi, które wszyscy otrzymywaliśmy, aby pamiętać Panią Profesor.

W chwilach zadumy wracamy myślami do pierwszych lat naszej pracy, do pierwszych sukcesów, osiągnięcia cenzusów specjalizacyjnych i naukowych, a także do wspólnie spędzonych uroczystości.

Pracując w Klinice stanowiliśmy wielką rodzinę, dzieliliśmy ze sobą nasze radości i smutki.

Dzisiejszy jubileusz niech stanie się więc naszym świętem rodzinnym, pełnym wspomnień i radości. Niech członkami naszej rodziny neurologicznej poczuć się również i ci z Państwa, którzy przybyli z całej Polski, by wspomnieć dni i miesiące spędzone w naszej Klinice.

W dniu jubileuszu życzę Państwu dużo radości. Obecnie chyba mamy prawo powiedzieć, że nasza Klinika stanowi poważny ośrodek naukowo-dydaktyczny i kliniczny, w którym każdy zostawił część siebie samego siebie”.

Program Konferencji obejmował następujące referaty:

E. Dilling-Ostrowska: *Neurologia dziecięca w Gdańsku – rys historyczny*

M. Sillanpaa (Finlandia): *Epidemiology of headache in children and adolescents*

S. Konieczna: *Obraz kliniczny migreny u dzieci i młodzieży w badaniach prospektywnych*

A. Kubik: *Znaczenie endoteliny-1 dla różnicowania migrenowych i napięciowych bólów głowy u dzieci*

B. Mańkowska, J. Mechlińska, E. Dilling-Ostrowska, A. Olszewska: *Korelacje między obrazem klinicznym i wynikami*

badzeń rezonansem magnetycznym w pa-daczce wieku rozwojowego

M. Mazurkiewicz-Betdzińska: *Skuteczność, objawy uboczne i wpływ na jakość życia nowych leków przeciwpadaczkowych*

E. Pilarska: *Ostre choroby naczyniowe mózgu w materiale Kliniki Neurologii Rozwojowej w latach 1975–2000.*

Po części referatowej odbył się wspólny obiad, a wieczorem – bankiet w atmosferze wspomnień, pełen humoru i tańców. Wszyscy bawili się znakomicie. Również i tutaj przewodziła prof. Ewa Dilling-Ostrowska.

Znakomity toast na cześć Neurologii Dziecięcej wzniosła prof. Barbara Iwaszkiewicz-Bilikiewicz (w wierszowanej formie, własnego pióra):

Specjalność ta, jak wiemy – z wymiaru dość mała,

Ale mieści się w niej, wierzę, medycyna cała

*Zezowate oczy, mimowolne ruchy,
Dzieci prawie dorosłe, robiące w pielu-chy...*

*Bardzo potrzebują troski te biedne istoty
Będące swych rodziców powodem zgrzyoty*

*Dlatego ta specjalność tak ważna jest
przecie*

*Wiedzą o tym wszyscy lekarze na świecie
Kierownik specjalności na ziemskim padole*

Pracować musi ciężko – zwykle con amore

Bo nie zawsze wysiłek, trud, codzienne smutki,

*Dają pozytywne w tym leczeniu skutki.
Specjalność bowiem ciężka, zwykle nie wesota*

A w niej tak wiele chorób dookoła.

Nieuleczalnych wad umysłu i ciała,

A wszystkim Ewa Dilling ulgę przynieść chciała

*Ostrowska także pragnie paraliż dziecięcy
Wyleczyć całkowicie już w kilka miesięcy.*

*Więc niech Jej marzenia los taskawy ziści
Tego Jej dzisiaj życzą wszyscy okuliści*

*Asystentom Kliniki w półwiecze istnienia
Także dołączmy szczerze swe życzenia:*

*Oby Wasi chorzy rzadziej chorowali,
A Wy wszyscy wreszcie lepiej zarabiali*

Tym oto akcentem kończę wiersz ten krótki

I pozwalam wznieść toast kieliszeczkiem wódki:

100 lat Neurologii Rozwojowej!

Konferencję sponsorowała firma JANSSEN-CILAG

Opracował: prof. B. L. Imieliński

Prof. Dilling-Ostrowska w gronie współpracowników na parkiecie Hotelu „Posejdon”

Po raz drugi w Gdańsku 5TH BALTIC SEA CONFERENCE ON CARDIAC INTERVENTIONS

W dniach 1-3 czerwca 2001 r. odbyła się w Gdańsku konferencja poświęcona zabiegowemu leczeniu chorób serca, *5th Baltic Sea Conference on Cardiac Interventions*. Bałtyckie konferencje mają już dziesięcioletnią tradycję. Organizowane są co drugi rok pod auspicjami Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk z siedzibą w Salzburgu. Inicjatorem tych pożytecznych spotkań jest prof. Felix Unger, wieloletni przewodniczący Europejskiej Akademii. Pierwsza konferencja odbyła się w Rydze, a następnie – kolejno w Gdańsku, Wilnie i Tallinie.

Tegoroczna, już piąta, została ponownie zorganizowana przez Klinikę Kardiologii AM w Gdańsku. Gościliśmy przedstawicieli ośrodków kardiologicznych i kardiologicznych z niemal wszystkich państw basenu Morza Bałtyckiego oraz innych państw europejskich. Przez trzy dni w Sanatorium "Helios" w Sopocie odbywały się sesje naukowe z udziałem przedstawicieli wszystkich polskich ośrodków kardiologicznych i gości zagranicznych. Przed rozpoczęciem obrad uczestników konferencji powitał prorektor ds. nauki prof. Roman

Kaliszan. Podkreślił on w swoim wystąpieniu znaczenie i rangę *Baltic Sea Conference on Cardiac Interventions* oraz wysoko ocenił wkład Kliniki Kardiologii w naukowe życie naszej Uczelni i jej znaczącą pozycję w rankingu ośrodków krajowych.

Wieczorem odbyła się w Muzeum Morskim w Gdańsku uroczysta ceremonia otwarcia konferencji, którą poprowadziła prof. Mirosława Narkiewicz. Witając uczestników przypominała historię bałtyckich spotkań kardiologów i kardiologów. Spotkania te są bardzo ważne,

gdyż prowadzą do poprawy poziomu kardiologii i kardiologii poprzez zacieśnienie kontaktów pomiędzy krajami Europy Zachodniej i Wschodniej. Właśnie temu celowi służy cenna inicjatywa bałtyckich konferencji prof. F. Ungera z Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk, ostatnio wspierana działaniami prof. H. Borsta z Komitetu ds. Europy Wschodniej Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Serca i Klatki Piersiowej. Prezentując zebranym gdańską Klinikę Kardiologii Profesor podkreśliła piękny przykład niemal trzydziestoletniej tradycji naszej współpracy z kardiologicznymi ośrodkami w Holandii, która przyczyniła się w dużym stopniu do osiągnięcia wysokiego poziomu kardiologii gdańskiej.

W dalszej części uroczystości rektor prof. Wiesław Makarewicz wręczył pamiątkowe medale naszej Uczelni. Medale otrzymali: przewodniczący Europejskiej Akademii Nauk i Sztuk prof. Felix Unger (Salzburg, Austria), kierownik Kliniki Kardiologii Uniwersytetu w Wilnie prof. Vytautas Sirvydis (Wilno, Litwa), dr Henry van Swieten (Nieuwegein, Holandia), prof. Francis Robicsek (Charlotte, USA), oraz przewodniczący Komitetu ds. Europy Wschodniej Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Serca i Klatki Piersiowej prof. Hans Borst (Kolonja, Niemcy).

W drugim dniu konferencji odbyły się transmitowane na żywo do sal konferencyjnych zabiegi pomostowania tętnic wieńcowych bez użycia krążenia pozaustrojowego, które wykonali prof. Dimitri Novitzky (Tampa, USA) oraz dr Christoph Schmitz (Bonn, Niemcy). Ta nowa metoda znajduje wielu zwolenników, gdyż pozwala wykonać skomplikowaną operację z minimalnym ryzykiem u bardzo obciążonych chorych. Dla wielu uczestników była to pierwsza okazja zapoznania się z tą techniką operacyjną. Transmisja przeprowadzona została dzięki uprzejmości i uczynności Gdańskiego Ośrodka Telewizyjnego i Telekomunikacji Polskiej. Jej nienaganny poziom techniczny zrobił wielkie wrażenie na gościach, również zagranicznych.

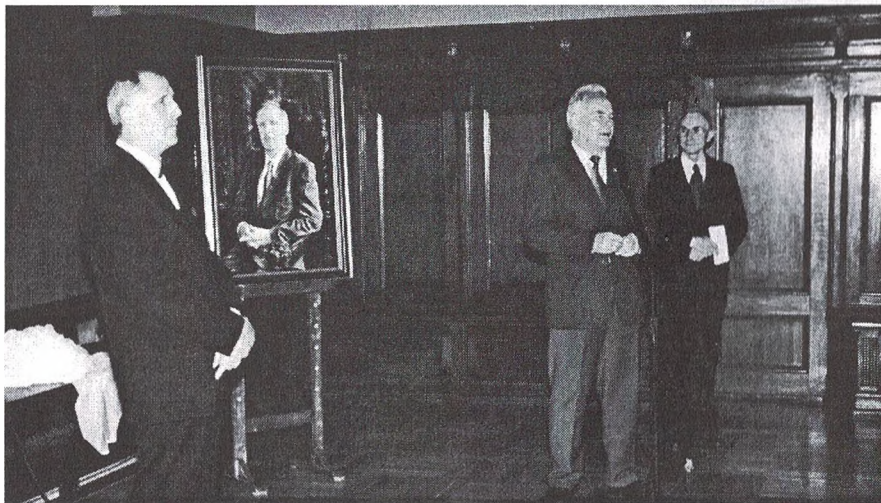
Referaty prezentowane podczas *5th Baltic Sea Conference on Cardiac Interventions* w Gdańsku poświęcone były najnowszym trendom w kardiologii interwencyjnej, rozwojowi techniki operacyjnej i opieki po operacjach serca oraz perspektywom rozwoju kardiologii i kardiologii. Spotkanie to oprócz niewątpliwych walorów naukowych dało również możliwość bezpośredniej wymiany doświadczeń lekarzy zajmujących się na co dzień leczeniem chorób serca.

Lech Anisimowicz

SPOTKANIE Z PROF. ROMANEM KALISZANEM Laureatem Nagrody im. Jana Heweliusza za 2000 r.

W dniu 24 października odbyło się w Ratuszu Staromiejskim spotkanie z prof. Romanem Kaliszaniem, laureatem nagrody im. Heweliusza za rok 2000. Staraniem Nadbałtyckiego Centrum Kultury i Gdańskiego Towarzystwa Naukowego, w wypełnionej po brzegi Sali Mieszczańskiej, zgromadzili się przedstawiciele środowiska naukowego oraz władz miasta, które jest fundatorem nagrody. Gospodarzem spotkania był prezes GTN – prof. Jan Drwal. Drogę kariery Laureata przedstawił dr hab. Antoni Nasal ilustrując swą prezentację atrakcyjnym materiałem fotograficznym z życia (nie tylko naukowego) prof. Kaliszana. Sam Laureat przygotował wystąpienie w formie, ze zwykłą sobie swadą, wykładu pt. „*Farmaceutyczna teoria lotów czarownic*”. Nie pozbawiona elementów humorystycznych prelekcja wywołała nawet dyskusję. Na koniec nastąpiło odświeżenie portretu Laureata, co stało się już tradycją. Po części posiedzeniowej uczestnikom zaofiarowano poczęstunek w pięknych pomieszczeniach holu Ratusza. Był on zasługą darczyńców: firmy Sigma-Aldrich i Polpharma S.A.

prof. B. L. Imieliński

GDAŃSKIE SPOTKANIA KARDIOLOGICZNE

W dniu 24 listopada 2001 roku w gościnnych progach Teatru Muzycznego im. Danuty Baduszkowej w Gdyni odbyły się coroczne, ósme już, Gdańskie Spotkania Kardiologiczne. Zorganizowane przez II Klinikę Chorób Serca pod auspicjami Gdańskiego Oddziału PTK i przy współudziale firm, głównie Servier Polska, stały się tradycyjną pozycją w kalendarzu spotkań gdańskiego środowiska lekarskiego.

Ze względu na interdyscyplinarną tematykę cieszą się one dużą popularnością nie tylko wśród kardiologów ale i lekarzy innych specjalności. Temat tegorocznej konferencji „Omdlenia kardiogenne, neurokardiogenne i neurogenne” poza rzeszą blisko 600 internistów i kardiologów zgromadził licznych neurologów, psychiatrów, a także anestezjologów.

Na początku główny organizator konferencji prof. dr hab. Grażyna Świątecka powitała gości, szczególnie ciepłe słowa kierując do delegacji polskich lekarzy z Grodna. Następnie do zebranych zwrócił się wiceprezydent Gdyni, Jerzy Miotke.

Przekazał wszystkim zebrany wyrazy szacunku zapewniając o nieustannej gościnności ciągle młodej, prężnej i rozwijającej się Gdyni. W kilku pięknych słowach nakreślił urok miasta, któremu nie mogą oprzeć się przybywający tu goście niezależnie od pory i aury, jaka towarzyszy tym wizytom. Wyraził nadzieję, że jubileusz dziesiątych spotkań kardiologicznych świętować będziemy także w tym samym miejscu.

Konferencję podzielono na pięć sesji. Tematem pierwszej z nich, której przewodniczyli profesorowie Andrzej Rynkiewicz z Gdańska i Roman Ochotny z Poznania było różnicowanie i rozpoznawanie omdleń. Kolejno głos zabierali prof. Grażyna Świątecka, która wprowadziła zebranych w tematykę konferencji, następnie dr hab. Dariusz Kozłowski szeroko omówił różnicowanie przyczyn omdleń. Algorytmy diagnostyczne omdleń przybliżył zebrany prof. Roman Ochotny.

Drugą sesję – „Omdlenia kardiogenne” poprowadzili profesorowie Grażyna Świątecka i Jacek Kubica z Bydgoszczy. Prof. Kubica omówił związek utrat przytomności z chorobą niedokrwinną serca. Duże zainteresowanie nie tylko męskiej części widowni wzbudziły wystąpienia przedstawicieli II Kliniki Chorób Serca: dr med. Alicji Dąbrowskiej-Kugackiej i dr med. Ewy Lewickiej-Nowak, które kolejno precyzyjnie zarysowały zagadnienia zaburzeń świadomości w wadach serca i kardiomiopatiach oraz w zespołach WPW i LQTS. Ważne zagadnienie różnicowania omdleń u kobiet ciężarnych znakomicie przybliżyła prof. Świątecka. Kolejnym prelegentem był od lat wierny Gdańskim Spotkaniom Kardiologicznym dr hab. Andrzej Kutarski z Lublina. Jego rolą było zwrócenie uwagi na

istotne trudności w określeniu etiologii omdleń.

Kolejną sesję poświęcono postępowaniu terapeutycznemu w omdleniach spowodowanych zaburzeniami rytmu i przewodzenia. Zagadnienie farmakoterapii u chorych z napadami MAS omówił dr med. Tomasz Gorczyński. Kolejno zabierali głos współprzewodniczący sesji Andrzej Kutarski i dr med. Andrzej Lubiński. Ich wystąpienia dotyczyły elektroterapii zaburzeń rytmu – elektrostymulacji, ablacji oraz implantacji kardiowertera-defibrylatora. Z przytoczonej statystyki wynika, że II Klinika Chorób Serca AMG znajduje się nadal na pierwszym miejscu w Polsce w liczbie implantowanych ICD. Zebrani z dużym zainteresowaniem obejrzeli dwa prezentowane przez dr. Lubińskiego filmy z badania elektrofizjologicznego oraz z przeprowadzenia ablacji nową metodą CARTO, wprowadzoną w II Klinice Chorób Serca.

Po kilku godzinach intensywnego przyswajania wiedzy zarówno słuchaczom jak i wykładowcom należała się przerwa na kawę. Ze względu na niebywałą nawet jak na spotkania kardiologiczne frekwencję uczestników zdobycie tego boskiego napoju graniczyło nieomal z cudem. W związku z tym niektórzy skupili całą uwagę na doskonałym jabłeczniku z bitą śmietaną. Szczęśliwie, zgodnie z zasadami profilaktyki kardiologicznej, organizatorzy zmniejszyli porcje przysmaku dzieląc każdą na połowę. Nie myślę, żeby znaleźli się szczęśliwcy, którzy zdołali skompletować całość.

Wszystko co przyjemne kiedyś musi się skończyć i rozpoczęła się kolejna se-

sja tym razem poświęcona omdleniom neurokardiogennym. Przewodniczyli jej prof. Krzysztof Narkiewicz i dr hab. Dariusz Kozłowski. Niezwykle interesujące i *up to date* referaty w tej części spotkania wygłosili: dr med. Edward Koźluk z Warszawy – o czynnym i biernym tęście pochyleniowym oraz o farmakoterapii w omdleniach neurokardiogennych, następnie wybitni znawcy zagadnienia z ośrodków gdańskich, prof. Narkiewicz – o hipotonii ortostatycznej, dr med. Grzegorz Raczak o zespole zatoki tętnicy szyjnej oraz doc. Kozłowski o próbach elektroterapii tego rodzaju omdleń. Całość uzupełniła prelekcja dr. Jarosława Jurowieckiego o monitorowaniu czynności bioelektrycznej mózgu w trakcie prowadzonych omdleń.

Ostatnią sesję poświęconą omdleniom neurogennym wypełnili całkowicie gdańscy neurologi i psychiatry. Tej sesji, niezwykle przydatnej dla internistów i kardiologów z punktu widzenia potrzeb codziennej praktyki, przewodniczyli prof. Zbigniew Nowicki i dr med. Walenty Nyka. Omówiono algorytmy diagnostyczne i zasady postępowania terapeutycznego w omdleniach pierwotnie neurologicznych (dr Nyka), omdlenia wywołane zmianami naczyniowymi oraz procesami patologicznymi i zmianami organicznymi OUN (dr med. Jerzy Świątkiewicz oraz dr med. Dariusz Gąsecki). Omdlenia psychogenne omówił dr med. Janusz Jakitowicz, natomiast problemy terapii tego rodzaju zaburzeń świadomości przybliżył profesor Nowicki.

Na zakończenie zebrani podziękowali burzliwymi oklaskami prof. Grażynie Świąteckiej oraz pozostałym organizatorom gdyńskiego spotkania. Braw nie brakowało także w trakcie konferencji. Choć spotkanie kończył wspólny lunch, wielu jego uczestników chętniej wymieniało uwagi o konferencji w pobliskich barach i restauracjach.

Tomasz Gorczyński

Oferta stypendialna w witrynie internetowej Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

Od października br. na stronie internetowej Fundacji na rzecz Nauki Polskiej: <<http://www.fnp.org.pl>> zamieszczane są stale aktualizowane informacje o stypendiach zagranicznych różnych instytucji skierowanych do polskich studentów, absolwentów szkół wyższych i pracowników naukowych. Oprócz statycznych ofert stypendialnych (jak stypendia zagraniczne MEN) można znaleźć linki do wielu zagranicznych uczelni, instytucji i organizacji naukowych, oferujących polskim studentom i naukowcom możliwość odbycia stażu lub innej formy wyjazdu o charakterze naukowym. Warto jak najszybciej odwiedzić ten adres.

Elżbieta Marczuk
Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
e-mail: elzbieta.marczuk@fnp.org.pl

SOCJOLOGIA W MEDYCYNIE

- łamigłówki programowe w kontekście kształcenia socjologów w Polsce

W dniach 19-20 X 2001 r. w Uniwersytecie im. M. Kopernika w Toruniu odbyła się Ogólnopolska Konferencja „*Socjologia w szkołach wyższych*”. W wygłoszonym referacie pt. „*Zmiana społeczna i problemy tożsamości człowieka w programach nauczania socjologii w akademiach medycznych*”, starałem się poruszyć niektóre ważne zagadnienia nauczania przedmiotu.

Ocenę zachodzących w ciągu 10 lat tendencji i trendów ułatwiły materiały zorganizowanej m.in. przez nasz Zakład w 1992 roku Ogólnopolskiej Sesji „*Socjologia medycyny w uczelni wyższej – bilans dotychczasowych doświadczeń – czynniki stymulujące i bariery*”.

Na początku lat 90. status dyscypliny wydawał się niejasny. Z jednej strony w niektórych uczelniach pojawiły się pewne tendencje redukcjonistyczne związane z płytko pojętym pragmatyzmem i dążeniem do oszczędności finansowych kosztem przedmiotów humanistycznych, z drugiej – w kilku ośrodkach (w Gdańsku, Krakowie i Lublinie) socjologia medycyny wykazywała nadal dużą żywotność w doskonaleniu dydaktyki i organizowaniu życia naukowego.

Co charakteryzuje obecną tendencję z początku lat 2000? Uwidacznia się przede wszystkim znaczące zapotrzebowanie na socjologów w uczelniach medycznych, w związku z powstawaniem nowych kierunków i wydziałów. Ta transformacja, polegająca m.in. na wzbogacaniu oferty programowej i specjalizacyjnej koresponduje z poszukiwaniem dodatkowych podstaw do uzyskania dotacji, a także szukania źródeł finansowania we własnym zakresie, w ramach reformy ochrony zdrowia. Przyjmuje się, że zreszturalizowana w ten sposób uczelnia stanowi prawdziwy medyczny uniwersytet.

Socjologia, najczęściej, bądź w wersji socjologii medycyny, bądź w wersji socjologii medycyny z elementami socjologii ogólnej realizowana jest na różnych wydziałach, oddziałach i kierunkach. **Oznacza to niezwykle dynamiczną ekspansję tego przedmiotu w uczelni medycznej w porównaniu do stanu z początku lat 90.** To zapotrzebowanie na socjologów w ramach uniwersytetów medycznych jest zgodne z ogólniejszym trendem rozwoju socjologii zdrowia i medycyny w Europie i na świecie, jako jednej z najbardziej dynamicznych subdyscyplin socjologicznych. **Wydaje się zatem, że podwyższony status socjologii w uczelni medycznej jest przesądzonym kierunkiem jej rozwoju.** Jednakże, jeżeli popatrzymy na to przez przy-

zmat stopni naukowych, to stan jest nadal mocno niezadowolający z powodu niedostatku samodzielnych pracowników nauki (w dwóch przypadkach – profesor, w dwóch przypadkach – doktor habilitowany, w 11 przypadkach – doktor). Obok reprezentacyjnego wydziału lekarskiego, szczególne zapotrzebowanie na kadrę nauczycielską wiąże się z zatrudnieniem i realizacją zajęć z socjologii medycyny na wydziale i kierunkach pielęgniarstwa. Wydaje się, że znaczne rezerwy tkwią w możliwości wprowadzenia przedmiotu jeszcze w wydziałach ochrony zdrowia i pokrewnych: zdrowia publicznego, promocji zdrowia itp. Sytuacja zmienia się także znacznie w przypadku zatrudniania socjologów medycyny na wydziale farmaceutycznym, gdzie jednakże nie powstał przedmiot związany z socjologią farmacji i pokrewnych zagadnień lekowych.

Warto odnotować też wyraźny postęp w zakresie opracowania i udoskonalenia podręczników oraz pomocy naukowych, co uwidacznia się w ofertach uczelni i Polskiej Akademii Nauk.

Od dłuższego czasu nauczyciele akademicy realizujący socjologię medycyny bazują na programach autorskich. Stan taki utrzymuje się od końca lat 80., kiedy to programy ministerialne i formuła ich funkcjonowania zdezaktualizowały się. Jak wynika z analizy porównawczej programów w różnych akademiach dominuje zdecydowanie problematyka zdrowia i choroby, natomiast problematyka instytucji medycznej oraz zawodów medycznych wykładana jest na ogół w mniejszym zakresie. Wydaje się, że także „niedoreprezentowane” są działy z zakresu patologii społecznej, zwłaszcza jako pogranicza z socjologią zdrowia i choroby, oraz medycyną jako instytucją kontroli społecznej. Postulowana przeze mnie na konferencji problematyka z zakresu tożsamości człowieka, w tym biologicznej w programach nie występuje, lub występuje marginalnie w kontekście problematyki śmierci i umierania, oraz społecznego statusu ciała ludzkiego – a jest to temat niezwykle ważny, w związku z rewolucją biologiczną w medycynie.

Jeszcze do niedawna można było uznać, bazując na dokumentach Świato-

wej Organizacji Zdrowia, iż wspólną płaszczyzną dla medycyny i nauk z nią kooperujących, w tym socjologią, staje się w coraz większym stopniu profilaktyka i promocja zdrowia. Zaczęto używać nawet określenia o przechodzeniu od „ery medycznej” do „ery postmedycznej”, w przekonaniu o dominacji „chorób z wyboru” jako funkcji nieprzestrzegania dyrektyw zdrowego stylu życia. Godny zauważenia byłby jednak fakt, iż medycyna potrafi cudownie przystosowywać się, przyswajając nośne pojęcia, pozostając jednocześnie przy tradycyjnych treściach i programach.

Przegląd nowszych podręczników amerykańskich, jak np. Williama Cockermaha i jego współpracowników potwierdza tendencję zorientowania na zdrowie w socjologii zachodniej. Spektakularnym jej przykładem może być tytuł innej pracy M. Fitzpatricka „*The Tyranny of Health*”.

Do niedawna argumentem koronnym dla socjologii medycyny, mającym także – jak się uważa – wpływ na przekształcenia współczesnego systemu medycznego, były wnioski z ustaleń M. Lalonde'a na rzecz prymatu czynników socjokulturowych jako zasadniczych determinant. W ich świetle styl życia i wpływ środowiska społecznego są odpowiedzialne aż w około 75% za stan zdrowia współczesnego człowieka, podczas gdy czynniki genetyczne tylko w ok. 5-10% – a więc w stopniu nieporównywalnie mniejszym. Uwzględniając dodatkowo czynnik wpływu środowiska fizycznego, udział wszystkich czynników środowiskowych wobec wrodzonej komponenty biologicznej zwiększa się jeszcze o ok. 5-10%. Ta spektakularna wycena siły wpływu poszczególnych czynników na stan zdrowia człowieka w końcu wieku XX miała swoje uzasadnienie w koncepcji Juliana Aleksandrowicza, kreującej człowieka jako aktywny podmiot, kształtujący zarówno siebie, jak i szeroko pojęte środowisko.

Obecnie wymowę tych danych ostabiają prognozy medycyny molekularnej, zapowiadające możliwość świadomego przeciwstawienia się prawom natury za cenę postępu w nauce i przewidywanych osiągnięć w zakresie diagnostyki i terapii chorób, bądź dolegliwości chronicznych, bądź nieuleczalnych.

Przedstawione prognozy rozwoju medycyny molekularnej podważają w jakimś stopniu wieloczynnikowy model etiologii chorób, oraz socjologiczne i ekologiczne modele zdrowia i choroby, np. wagę konfliktu między zdrowym i odpowiedzialnym modelem życia a hedonistycznym modelem. Nasuwają się tu jednak pewne wątpliwości. Dotyczą one perspektywnego podej-

ścia, a więc dopiero przyszłości genetyki, jak również stosowania schematu zapowiadającego postępy w biochemii i genetyce na wzór postępów w sukcesie walki z chorobami zakaźnymi. Wówczas jednak etiologia była prosta – obecnie jest ona o wiele bardziej złożona, a jej wieloczynnikowość zależy od różnych aspektów zachowania jednostek, oraz wpływów kulturowo – środowiskowych (styl życia, postawy, preferowane wartości itp.).

Jedną z inspiracji na rzecz zainteresowania rewolucją biologiczną w medycynie była konstatacja Steva Bruce'a. Zwrócił on uwagę na zanik wszelkich pewników leżących u źródeł życia ludzkiego w zakresie biologicznych podstaw ludzkiej tożsamości, w związku z technologiami transplantacji i reprodukcji. W szerszym kontekście poznawczym autor nawiązuje do chaosu pojęciowego w postmodernistycznej koncepcji świata, kwestionującej porządek oparty na autorytecie.

Drugą inspirację stanowiły poszukiwania genetyków zdefiniowania osoby ludzkiej. **Okazuje się, że koncepcja osoby ludzkiej jest nieodzowna, aby analizować zagrożenia, jakie niesie wiedza o patologicznych uwarunkowaniach genetycznych i możliwościach wpływu na nie.** Według Jean'a Bernarda, który preferuje personalistyczną moralność Kanta, osobie ludzkiej przysługują dwa atrybuty: szacunek oraz godność. Szacunek opiera się na zasadzie dbałości o wolność drugiego człowieka analogicznie do wolności własnej – jednakże autor wprowadza jej gradację w zależności od faz rozwoju biologicznego limitowanego przez wiek i stan zdrowia, np. w przypadku zdrowia – wolność rozszerza się, w chorobie – słabnie, aby zgasnąć w momencie śmierci.

Do godności każdy ma prawo i sam o niej decyduje. Jak się wydaje autor wiąże ją z zasadą świadczenia darmości, przeciwstawiając jej zasadę zysku w handlu narządami, mikroelementami ciała ludzkiego itp. Można tu dostrzec – jak się wydaje – elementy zarówno pokrewne, jak i sprzeczne z koncepcją cywilizacji życia – Ojca Świętego Jana Pawła II.

Wydaje się, że rewolucja biologiczna w medycynie może mieć wpływ na socjologię medycyny w zakresie następujących działów i problematyki:

1. uwarunkowań chorób oraz modeli choroby i zdrowia,
2. funkcjonowania medycyny jako instytucji społecznej, w zakresie podwójnej kontroli społecznej: nad nią i przez nią,
3. tożsamości człowieka, w kontekście uwarunkowań genetycznych i wpływów środowiska,

BIBLIOTEKA W DUSZPASTERSTWIE AKADEMICKIM „ŹRÓDŁO”

Jeszcze niedawno „podziemia” naszego duszpasterstwa nie należały do miejsc, które chciało się odwiedzać. Kapitałny remont dokonany wspólnymi siłami studentów i ich duszpasterza dał przestronne wnętrza. Spośród różnych pomysłów na jego wykorzystanie najtrafniejszym okazał się pomysł umieszczenia tam biblioteki.

Regeneracja starych mebli (dzieło naszego „stolarza” – Daniela Karnaka z PG), posortowanie i skatalogowanie „góry” książek podarowanych przez Pallotynów i innych ofiarodawców zajęło prawie pół roku. Tego trudnego zadania podjęła się ekipa wolontariuszy pod przewodnictwem niżej podpisanej.

W dniu otwarcia w naszym katalogu znalazło się 1754 tytułów, a cała kolekcja liczy ponad 2000 woluminów, z których każdy ma swój numer i miejsce na półce. Ta żmudna praca dała nam wiele satysfakcji i radości. Z niecierpliwością oczekiwaliśmy chwili oficjalnego udostępnienia wypożyczającym księgozbioru zawierającego między innymi dzieła teologiczne, filozoficzne, psychologiczne (część ofiarowana przez *Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne*) i medyczne (w części podarowane przez *Via Medica*).

18 listopada uroczyście otworzyliśmy bibliotekę. Wśród zaproszonych gości była dyrektorka Biblioteki Głównej AMG, mgr Józefa de Laval, kierownik Biura Rektora AMG, mgr Grażyna Sadowska, prof. Anna Podhajska, a także Pallotyni z ks. proboszczem i towarzyszącymi mu siostrami zakonnymi. Po przecięciu wstęgi odbyła się krótka prezentacja biblioteki. Dyrektorka J. de Laval przekazała kilka cennych książek na potrzeby biblioteki duszpasterstwa, a także – opierając się na swoim długoletnim doświadczeniu w prowadzeniu Biblioteki AMG – udzieliła kilka fachowych porad studentom.

Atrakcją wieczoru było spotkanie z poezją i muzyką w kawiarni duszpasterstwa. Literacką strawę dla duszy stanowiła poezja Jacka Kowalskiego – studenta VI roku Wydziału Lekarskiego AMG, którą prezentował sam autor. Recytacje przeplatała muzyka klasyczna, wykonywana przez Magdę Biziuk z II roku AMG – na świeżo odrestaurowanym i dostrojonym pianinie, coraz częściej używanym w kawiarni duszpasterstwa. Obok poezji i muzyki było również coś dla ciała – wspaniały tort w kształcie książki i inne wypieki studentów, a także lampka włoskiego wina. Wszystko to podkreślało nastrój świętowania i radość z wykonanej pracy.

Olga Myślińska
koordynator Biblioteki DA-Źródło

4. wyjścia przez socjologię poza pojęcie jednostki na rzecz koncepcji osoby ludzkiej,
5. wyboru perspektywy funkcjonalnej na rzecz wersji społeczeństwa solidarnościowego, w opozycji do społeczeństwa selekcyjnego.

W szerszym kontekście kształcenia okazało się, że w ostatnich latach socjologia ze studiów elitarnych, o proveniencji akademickiej przekształciła się w jeden z najbardziej masowych kierunków studiów, obok m.in. psychologii i politologii. W okresie ostatnich 10 lat wykształcono tysiące absolwentów socjologii – 700 etatów w uczelniach przeznaczonych jest na prowadzenie zajęć z socjologii. Obecnie socjologowie są kształceni nie tylko we wszystkich uniwersytetach, ale także akademiach pedagogicznych, oraz części wyższych szkół niepublicznych (8) – na ogół w związku z ekonomią.

Warto zauważyć, że na konferencji ustosunkowano się krytycznie do tezy, iż

sam rynek ureguje żywiołowość procesu kształcenia i zapewni standardy. Uznając wartość rankingów jako czynnik stymulujący i pogłębiający konkurencję, jednocześnie zgłaszano wobec nich zastrzeżenia ze względu na kryteria preferowania formalnych warunków realizacji zajęć, co wypacza często sens merytoryczny studiów socjologicznych.

Można przypuszczać, że ogólnopolska konferencja w Toruniu poświęcona nauczaniu socjologii w uczelniach wyższych umożliwi, podobnie jak zjazdy socjologiczne, wyjście socjologów medycyny w kierunku większego otwarcia i integracji z całym środowiskiem. Pragnę dodać, że Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Socjologicznego i Instytut Socjologii Uniwersytetu im. M. Kopernika przewidują opublikowanie całości materiałów konferencyjnych – jak dobrze pójdzie – jeszcze w tym roku.

prof. Marek Latoszek

ANDRZEJ MANITIUS (1927 – 2001)

wybitny klinicysta, wnikliwy i krytyczny badacz,
doskonały nauczyciel

W dniu 8 października 2001 roku odszedł od nas na zawsze profesor zwyczajny nauk medycznych Andrzej Manitius – emerytowany kierownik Kliniki Chorób Nerek Instytutu Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Gdańsku. Poniżej przypominamy sylwetkę profesora, który swymi osiągnięciami zapisał się na trwałe we wdzięcznej pamięci całego środowiska nefrologicznego.

Andrzej Manitius urodził się 15 stycznia 1927 roku w Pabianicach w rodzinie lekarskiej. Podczas wojny mieszkał początkowo w Pabianicach, a następnie w Warszawie pracując i jednocześnie ucząc się w ramach tajnego nauczania. Po powstaniu warszawskim, w którym brał czynny udział, został wywieziony do Niemiec. Po zakończeniu wojny wyjechał do Belgii, gdzie rozpoczął studia lekarskie na Uniwersytecie w Liège. Po powrocie do kraju w 1947 r. został przyjęty na II rok studiów na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. W tej Uczelni ukończył studia w 1952 roku, uzyskując dyplom lekarski z wyróżnieniem. Stopień doktora nauk medycznych (kandydata nauk) otrzymał w roku 1956, stopień naukowy docenta habilitowanego w 1963 roku. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w roku 1973, a profesora zwyczajnego w roku 1980.

Pracę zawodową rozpoczął już w czasie studiów w 1948 r. w Zakładzie Chemii Fizjologicznej jako zastępca asystenta. W Zakładzie tym pracował do 1956 roku, kolejno jako asystent i starszy asystent. Równocześnie, od 1952 roku był zatrudniony jako wolontariusz w II Klinice Chorób Wewnętrznych AM w Gdańsku. W roku 1956 został pracownikiem etatowym w wymienionej Klinice i pracował w niej do 1970 r., kolejno jako starszy asystent, adiunkt i docent. Po zmianie struktury organizacyjnej Uczelni i utworzeniu instytutów objął w listopadzie 1970 roku stanowiska kierownika Kliniki Chorób Nerek i jednocześnie zastępcy dyrektora ds. dydaktyki w Instytucie. Kliniką Chorób Nerek kierował przez 22 lata, do przejścia na emeryturę w roku 1992 (przejścia zdrowotne były przyczyną tego, że prof. A. Manitius zdecydował się odejść na emeryturę po ukończeniu 65 roku życia). Jego działalność w Uczelni nie ograniczała się jedynie do kierowanej przez siebie Kliniki. Przez dwie kadencje był zastępcą dyrektora ds. dydaktyki (1970–1978) w Instytucie Chorób Wewnętrz-

nych oraz – przez dwie kadencje (1985–1991) – dyrektorem tego Instytutu. W latach 1978–1981 pełnił także funkcję prorektora ds. nauki w AMG. Jego działalność w kraju przerywana była sześciokrotnie dłuższymi stażami naukowymi w Stanach Zjednoczonych, m.in. był *visiting assistant professor* w Yale University Medical School oraz *visiting professor* w Harvard University Medical School.

Prof. A. Manitius brał w czasie pracy zawodowej aktywny udział w pracach szeregu krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych. Był m.in. prezesem Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Internistów Polskich, wiceprezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Przez wiele lat pełnił także funkcję zastępcy przewodniczącego Komisji Nefrologicznej Komitetu Patofizjologii Klinicznej Wydziału VI PAN. Był członkiem International Society of Nephrology (w ostatnim okresie członek szerokiego zarządu), European Dialysis and Transplant Association American Federation for Clinical Research. Był ponadto członkiem kolegów redakcyjnych takich czasopism jak: *Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej*, *Polski Tygodnik Lekarski*, *Materia Medica Polona*, *Nowosti Farmacji i Medycyny*.

Należy pamiętać, że prof. Andrzej Manitius był uczniem dwóch znakomitych profesorów zaliczanych do najbardziej światłych umysłów gdańskiej *Alma Mater*. Należeli do nich legendarny profesor Włodzimierz Mozołowski oraz znakomity klinicysta profesor Jakub Penson. Zainteresowania zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej wykazywane w pracy w Zakładzie Chemii Fizjologicznej umożliwiły prof. A. Manitiusowi doskonałe zrozumienie zjawisk fizjologicznych oraz patofizjologicznych. Jednocześnie wieloletnia współpraca z prof. Jakubem Pensonem ułatwiła Mu znalezienie drogi do przeniesienia wiedzy nabytej w tym czasie do wyjaśnienia skomplikowanych sytuacji klinicznych i terapeutycznych.

W czasie kilkakrotnych pobytów w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej Profesor prowadził wspólnie ze światowej sławy nefrologiem amerykańskim prof. Franklinem Epsteinem, doktorem *honoris causa* naszej Uczelni, badania nad zdolnością zagęszczania moczu oraz wpływania na tę funkcję różnych czynników; badania te uzyskały trwałe miejsce w piśmiennictwie i są cytowane w wielu pracach oryginalnych, a także w

podręcznikach nefrologii. Podobnie zresztą jak inne badania nad aktywnością Na-K-ATP-azy w nerkach i jej zależności od transportu cewkowego sodu.

Po utworzeniu i objęciu kierownictwa Kliniki Chorób Nerek prof. Manitius stworzył nie tylko własny zespół badawczy ale ukształtował gdańską szkołę nefrologiczną, którą my – Jego uczniowie – staramy się kontynuować i rozwijać. Obejmuje ona szeroki zakres badań od zagadnień nefrologii doświadczalnej poprzez badania laboratoryjne i bakteriologiczne do ściśle klinicznych. Profesor potrafił nas nauczyć niezwykle rzetelnego i krytycznego podejścia do warsztatu badawczego, a przede wszystkim do oceny osiągniętych wyników i wypływających z nich wniosków. Obecnie wysoka pozycja naukowa gdańskiej nefrologii w Uczelni, w kraju i na forum międzynarodowym oparta jest na podwalinach stworzonych przez Profesora. Można zatem stwierdzić, że do Jego dorobku naukowego, na który składa się ponad 200 publikacji (w tym 45 w czasopismach zagranicznych) należałoby dopisać kolejne 300, opublikowanych później przez Jego uczniów i wychowanków.

Profesor Andrzej Manitius był doskonałym klinicystą. Zawsze traktował nefrologię jako część interny i od nas wszystkich wymagał, abyśmy byli dobrymi internistami. Nic zatem dziwnego, że dziewięcioro spośród byłych współpracowników Profesora pełniło lub pełni nadal funkcję ordynatora oddziałów wewnętrznych. Jednocześnie pięć osób spośród wychowanków Profesora kieruje jednostkami akademickimi w naszej Uczelni lub poza nią. Warto przypomnieć, że Profesor zainicjował działalność pierwszego w Polsce północnej a jednocześnie jednego z pierwszych w

kraju ośrodka dializ. Miało to miejsce w 1964 roku, jeszcze w Klinice kierowanej przez prof. Pensonę. W roku 1980 wspólnie z prof. Jerzym Dybickim zainicjował program przeszczepiania nerek w Gdańsku. Obie te metody leczenia nerkozaścępczego są pomyślnie rozwijane w naszym ośrodku. Ogromną zastęgę dla nefrologii krajowej poniósł Profesor jako przewodniczący Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Nefrologii. Dzięki Jego zdolnościom organizacyjnym oraz wielkiemu osobistemu zaangażowaniu i nieustępliwości udało się stworzyć w Polsce przychylną atmosferę dla rozwoju dializoterapii i transplantologii nerek. Wywalczenie centralnego finansowania "Programu poprawy i rozwoju leczenia nerkozaścępczego" było w dużej mierze wynikiem Jego wieloletniej pracy i prestiżu, jakim cieszył się u władz resortu.

W ciągu ośmiu lat, w czasie których Profesor kierował Zespołem, blisko trzykrotnie zwiększona została liczba pacjentów poddawanych dializoterapii. W następnych latach, kontynuując dzieło Profesora, udało nam się doprowadzić w kraju do takiej sytuacji, iż praktycznie istnieje pełen dostęp do leczenia nerkozaścępczego. Dzięki temu przewlekła niewydolność nerek przestała być schorzeniem prowadzącym wprost do śmierci pacjenta.

Profesor Andrzej Manitus był doskonałym dydaktykiem. Umiął i lubił przekazywać swoją rozległą wiedzę zarówno studentom, jak też uczestnikom szkoleń podyplomowych. Wykształcił całą rzeszę doskonałych lekarzy praktyków i nauczycieli akademickich. Wspomnieć należy także o przygotowaniu przez Niego licznych rozdziałów w podręcznikach dla studentów i lekarzy, takich jak: "Nauka o chorobach wewnętrznych" czy "Choroby wewnętrzne" (obie pozycje pod red. T. Orłowskiego). Jest autorem, wspólnie z synem Jackiem Manitusem, pierwszej polskiej monografii o diuretykach – "Leki moczopędne". Jego wykłady, jak i rozdziały w podręcznikach są przykładem, jak należy w sposób jasny i logiczny mówić i pisać o rzeczach trudnych. We wszystkich pracach wychodzących spod Jego ręki zwraca uwagę niezwykła dbałość o czystość języka polskiego. Bez wątplenia można stwierdzić, że w nauczaniu interny, a w szczególności wybranej przez siebie dziedziny – nefrologii, niewiele miał równych sobie w kraju. Pod kierunkiem Profesora kilkadziesiąt osób zdobyło specjalizację z zakresu chorób wewnętrznych i nefrologii, dwadzieścia osób stopnie doktora nauk medycznych, a pięć stopnia doktora habilitowanego.

Wśród wielu odznaczeń naukowych, regionalnych, zawodowych czy państwo-

PIELGRZYMKA SŁUŻBY ZDROWIA ARCHIDIECEZJI GDAŃSKIEJ

Rzym 31.10 – 7.11 2001

Wzorem lat ubiegłych, w okresie imienin Ojca Świętego, z Gdańska w dniu 31 października wyruszyła do Rzymu pielgrzymka pod przewodnictwem ks. bp. dr. hab. Zygmunta Pawłowicza i duszpasterza Służby Zdrowia ks. kanonika Zbigniewa Bryka z parafii pw. św. Bernarda w Sopocie.

W Rzymie, na czas pobytu, zamieszkaliśmy w Domu Polskim Jana Pawła II na Via Cassia. 1 listopada, w Dzień Wszystkich Świętych, nawiedziliśmy w podziemiach Bazyliki św. Piotra groby pochowanych tam papieży, po czym zwiedziliśmy Bazylikę zafascynowani jej ogromem i wspaniałością.

Dzień Zaduszny, 2 listopada, spędziliśmy na Monte Cassino. Po obejrzeniu klasztoru założonego przez św. Benedykta i Bazyliki Katedralnej udaliśmy się na Cmentarz Żołnierzy Polskich poległych w walkach o wyzwolenie Monte Cassino. Na szczycie góry wznosi się ku ich pamięci obelisk wykonany z białego marmuru z wymownym napisem: *„Za wolność naszą i waszą my żołnierze polscy oddaliśmy ducha Bogu, ziemi włoskiej ciału, a serca Polsce”*.

Na Cmentarzu uczestnicząc we Mszy św., odprawionej przez ks. biskupa w koncelebrze z innymi kapłanami, modliliśmy się za poległych żołnierzy polskich na Monte Cassino oraz na innych polach bitewnych, a także za naszych bliskich, których groby zostały w kraju. Na Mszy św. obecny był przedstawiciel konsulatu polskiego oraz przedstawiciel strony włoskiej. W drodze powrotnej do Rzymu zatrzymaliśmy się nad Morzem Tyreńskim, odpoczywając na plaży w słońcu, które tutaj o tej porze jeszcze grzało.

W następnych dniach zwiedzaliśmy zabytki Rzymu – Muzeum Watykańskie, Kaplicę Sykstyńską ze wspaniałymi freskami Michała Anioła i pozostałe trzy bazyliki: Santa Maria Maggiore, św. Pawła za Murami i św. Jana na Lateranie oraz Schody Święte, Koloseum, Katakumby Św. Kaliksta, Via Appia i kościółek „Quo Vadis”. We wszystkich wędrownkach, jako przewodniczka, towarzyszyła nam siostra Filomena.

Nadeszła wreszcie oczekiwana niedziela 4 listopada i spotkanie z Ojcem Świętym, na które czekaliśmy z utęsknieniem. Przed południem, Msza św. beatyfikacyjna na Placu Św. Piotra przed Bazyliką, celebrowana przez Ojca Świętego, a wieczorem w Sali Klementyńskiej audiencja osobista. To niesamowite wrażenie być tak blisko Ojca Świętego, człowieka z taką charyzmą. Ojciec Święty jest pogodny, emanuje ciepłem i dobrocią. Od archidiecezji gdańskiej i Służby Zdrowia ofiarowaliśmy Ojcu Świętemu figurkę Matki Boskiej Pięknej, wykonaną z bursztynu, z napisem „Totus Tuus”.

W dzień poprzedzający wyjazd odwiedzamy Asyż, miasto św. Franciszka, patrona Włoch.

Z Ojcem Świętym spotykamy się jeszcze w środę, na audiencji generalnej w Auli Pawła VI, po której chwila na ostatnie zdjęcia na Placu Świętego Piotra, pakowanie bagaży i odlot do kraju. Pełni niezapomnianych wrażeń, umocnieni duchowo, wróciliśmy do Gdańska, dziękując Bogu za możliwość spotkania z Ojcem Świętym i szczerą siliwą podróż.

prof. Irena Kozakiewicz

wych ogromną satysfakcją sprawiło Mu otrzymanie godności Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego, tego samego, które zakładał wraz grupką polskich nefrologów przed ponad 18 laty i którego był pierwszym wiceprezesem.

Przejście Profesora na wcześniejszą emeryturę przed niespełna dziesięciu laty miało swoją przyczynę w chorobie, która wytrąciła Go gwałtownie, w pełni sił twórczych, z grona osób czynnych zawodowo. Jednakże aż do swoich ostatnich dni Profesor interesował się żywo problemami Kliniki, Uczelni oraz całego środowiska nefrologicznego.

W naszej pamięci Profesor Andrzej Manitus pozostanie jako doskonały, wrażliwy na cierpienie pacjentów lekarz, wyśmienity dydaktyk oraz wnikliwy i krytyczny badacz.

Dla całego naszego Zespołu zawsze będzie wzorem prawdziwego uczonego, a jednocześnie niezwykle prawego człowieka, który potrafił konsekwentnie dążyć do wyznaczonego celu.

prof. Bolesław Rutkowski
kierownik Kliniki Nefrologii, Transplantologii
i Chorób Wewnętrznych AMG
prezes Zarządu Głównego Polskiego
Towarzystwa Nefrologiczne

Polecamy Czytelnikom

W listopadzie 1999 roku w Katedrze i Zakładzie Biologii i Botaniki Farmaceutycznej powstał pomysł stworzenia bazy danych informacji o roślinach leczniczych w Internecie. Opracowany pod kierownictwem dr hab. J. Renaty Ochockiej projekt w grudniu 1999 roku otrzymał dotację Fundacji im. Stefana Batorego w ramach programu „Internet dla lekarzy” oraz dotację Akademii Medycznej w Gdańsku. Głównymi wykonawcami projektu są pracownicy Katedry i Zakładu Biologii i Botaniki Farmaceutycznej: mgr Adam Bogdan, mgr Tadeusz Jelinowski (emerytowany pracownik Zakładu), mgr Arkadiusz Piotrowski, mgr Piotr Madanecki.

W wyniku realizacji projektu uruchomiono testowy serwis WWW pod adresem www.biology.pl. Zaczęto także prace nad materiałem zdjęciowym zarówno na terenie Ogrodu Roślin Leczniczych przy Katedrze i Zakładzie Farmakognozji, jak i poza nim. Wykonanie wielu zdjęć nie byłoby możliwe bez pomocy pracowników Ogrodu Roślin Leczniczych przy Katedrze i Zakładzie Farmakognozji (szczególne podziękowania pragniemy złożyć mgr Jolancie Zaremskiej). W lipcu 2001 roku,

INTERNETOWY ATLAS ROŚLIN LECZNICZYCH

będący jeszcze w fazie realizacji projekt otrzymał pozytywną ocenę komisji ekspertów powołanej przez Fundację im. Stefana Batorego.

Projekt Internetowy Atlas Roślin Leczniczych obejmuje stworzenie bazy danych roślin leczniczych zawierającej szczegółowe opisy oraz zdjęcia około 200 gatunków roślin leczniczych krajowych i tropikalnych. Obecnie projekt znajduje się w fazie realizacji, a jego ukończenie przewidywane jest na grudzień 2001 roku. Jednakże w Internecie są już dostępne szczegółowe opisy oraz zdjęcia około 70 gatunków roślin leczniczych. W opisach zawarto nie tylko informacje dotyczące zastosowania w lecznictwie (zbiór i konserwacja surowca, działanie i zastosowanie), ale także dane morfologiczne i ciekawostki dotyczące zawartych w Atlasie gatunków. Całość wzbogacają wysokiej jakości zdjęcia obejmujące nie tylko pokrój rośliny, ale także zbliżenia (często znaczne) kwiatów, liści i owoców. Każde zdjęcie można powiększyć klikając w nie. Całość informacji zawartych w bazie danych można przeszukiwać wpisując dowolne tzw. „słowa kluczowe”. Ogółem projekt zawiera obecnie około 300 wysokiej jakości zdjęć i 70 opisów gatunków roślin leczniczych.

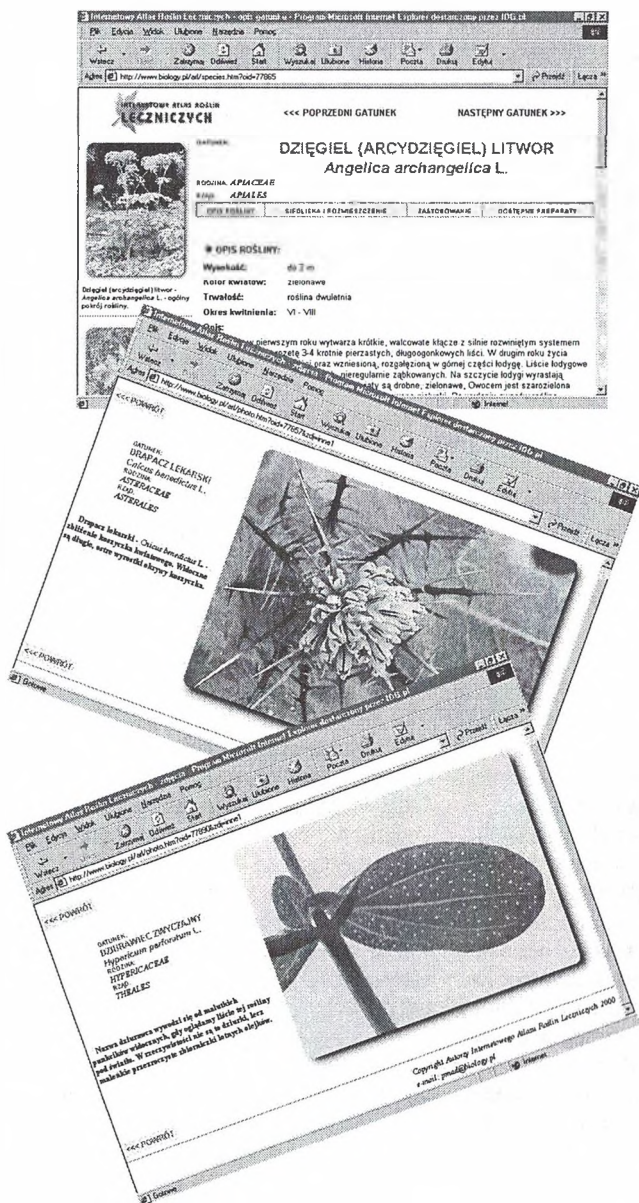
Prowadzone obecnie prace obejmują:

- zwiększenie ilości opisanych w Atlasie gatunków
- ulepszenie funkcji wyszukiwania informacji na podstawie słów kluczowych
- przygotowanie wykonanych już zdjęć do ich umieszczenia w Atlasie
- popularyzację projektu w środowisku lekarzy, farmaceutów, a także w środowiskach naukowych i studenckich.

Autorzy projektu wyrażają nadzieję, iż stanie się on użytecznym i łatwo dostępnym źródłem wiedzy wzbogacając krajowe zasoby sieci Internet. Informacje zawarte w bazie danych mogą okazać się pomocne zarówno w pracy dydaktycznej na zajęciach z botaniki, z farmakognozji, jak i na kursach zielarskich. Mamy nadzieję, że Internetowy Atlas Roślin Leczniczych będzie także pomocnym źródłem informacji dla lekarzy oraz pacjentów zainteresowanych fitoterapią, która zdobywa ostatnio coraz większą popularność.

Piotr Madanecki

Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej AMG

Przeczytane...

*Talentów i geniuszy nie stworzy żadne planowanie.
Pojawiają się one czasami na przekór wszelkim warunkom
planowanym przez jakiekolwiek czynniki.*

*O wielu mistrzach sceny mówi się, że w grze ich jest urok i czar.
Jaracz nie czarował - brał duszę w jasyr, podbijał i władał.
Wzruszenia, które budził, były surowe i silne.*

Maria Dąbrowska: *Mysli o sprawach i ludziach.*
– Warszawa: Czytelnik, 1956

Wybrał: prof. Romuald Sztaba

STUDENCI STOMATOLOGII NA PRAKTYCE W SZWECJI

Dnia 12 września 2001 r., z inicjatywy dr. hab. Zdzisława Bereznowskiego, dziekana Oddziału Stomatologicznego AMG i prof. Barbary Adamowicz-Klepalskiej, udaliśmy się do Karlskrony w Szwecji na dwutygodniową praktykę stomatologiczną. Dzięki współpracy z Kliniką Stomatologiczną w Karlskronie, której dyrektorem jest dr Bo Porsbring, a Oddziałem Stomatologicznym AMG udało się uzyskać zgodę na wyjazd, którego koszty zobowiązała się pokryć strona szwedzka. Szwecja słynie z wysokiego poziomu stomatologii, zarówno jeżeli chodzi o zabiegi lecznicze, jak i samą świadomość pacjentów.

Po długiej, 9-godzinnej podróży promem zostaliśmy serdecznie powitani przez doktora Bo Porsbringa, który zabrał nas do swojej kliniki. Cały personel medyczny był bardzo przyjaźnie do nas nastawiony, więc nie mieliśmy żadnych problemów z aklimatyzacją w nowym otoczeniu. Uśmiechnięci i zadowoleni z naszego przyjazdu Szwedzi służyli nam pomocą, odpowiadając na nasze liczne pytania. Aby efektywnie wykorzystać czas pobytu, czynnie uczestniczyliśmy w pracy Kliniki Stomatologicznej przez cały dzień, od godz. 7:30 do 17:00.

W Klinice podczas codziennej pracy zainteresował nas inny system opieki stomatologicznej. Lekarzy stomatologów czynnie wspomagają dyplomowane higienistki stomatologiczne, które wykonują mniej skomplikowane zabiegi, takie jak *scaling*, profilaktyczne lakowanie bruzd i badania kontrolne zębów u dzieci oraz dorosłych. Dobrze wykształcone higienistki świetnie dają sobie radę z małymi dziećmi, uświadamiając im znaczenie higieny jamy ustnej. Coroczne badania kontrolne pozwalają utrzymać wskaźnik rozwoju próchnicy zębów na bardzo niskim poziomie – z czego Szwecja słynie. Leczenie endodontyczne oraz leczenie próchnicy leży już w zakresie działalności lekarzy stomatologów, którzy wraz z asystującą higienistką, pracując wydajnie i ergonomicznie. Doskonale się tu sprawdza tzw. „praca na cztery ręce” z pacjentem w pozycji leżącej.

Niestety, nam pozostała tylko obserwacja i ewentualnie asysta. Jednak cenne uwagi i doświadczenie lekarzy tam pracujących dużo wniósłoby w naszą kliniczną praktykę stomatologiczną. Doskonale rozwinięty system opieki medycznej pozwala na nieodpłatne leczenie dzieci do 19 lat. Powyżej tego wieku pacjenci są zobowiązani do opłacania za-

biegów stomatologicznych. Ciekawym rozwiązaniem jest sprawa umówionych a niedoszłych do skutku wizyt. Jeżeli pacjent nie zgłosi się, to musi zapłacić dość wysoką karę, chyba że wcześniej telefonicznie odmówi wizyty.

Kolejne dni w klinice spędzaliśmy u różnych specjalistów. Godnym uwagi faktem było nasze spotkanie ze światowej sławy periodontologiem dr. Owe Johanssonem, którego obserwowaliśmy podczas zabiegu „*flap operation*”.

Podczas „*coffee break*” mieliśmy możliwość spotkać się z całym personelem kliniki i porozmawiać zarówno o pracy, jak i o Karlskronie. To 60-tysięczne miasto, położone na wielu wysepkach, po dwóch tygodniach naszego pobytu nie kryło przed nami już żadnych tajemnic. W szwedzkim stylu objechaliśmy je całe wzdłuż i wszerz na rowerach. Pogoda nam sprzyjała. Mieliśmy także okazję wybrać się w weekend poza Karlskronę, by podziwiać skalisty krajobraz wybrzeża Szwecji.

W czasie pobytu mieliśmy okazję poznać pracę również innych klinik stomatologicznych. Specjalista w dziedzinie ortodencji, dr Steffan Kindblad przedstawił nowy, amerykański system leczenia, polegający na pracy z wykształconymi ortodontycznie asystentkami w specjalnych, łączonych ze sobą pomieszczeniach. Imponujące efekty pracy zrobiły na nas ogromne wrażenie. Następnego dnia był zarezerwowany na wizytę w szpitalu na oddziale chirurgii szczękowej, gdzie mogliśmy przyjrzeć się oraz asystować licznym zabiegom operacyjnym. Nowością było dla nas leczenie stomatologiczne w pełnej narkozie, które wykonuje się u pa-

centów bojących się stomatologów oraz u osób psychicznie chorych.

Warto wspomnieć o samej wizycie stomatologicznej w wydaniu szwedzkim. Zawsze odbywa się w atmosferze sympatii i zaufania; lekarz zanim przystąpi do zabiegu, rozmawia z pacjentem, czasem trwa to do 20 min., tłumaczy pacjentowi, na czym polega jego problem, jak ten problem zostanie rozwiązany, omawia plan leczenia i wyjaśnia wszystkie fazy postępowania leczniczego. Atmosferę relaksu i odprężenia w gabinecie wprowadza cicha muzyka.

Skomputeryzowany system rejestracji oraz ewidencji danych czyni pracę łatwiejszą i szybszą. W niedalekiej przyszłości planuje się także komputerową archiwizację zdjęć rtg.

Bardzo ciepło będziemy wspominać pobyt w Szwecji. Doktor Bo Porsbring jako dobry gospodarz był naszym opiekunem i przewodnikiem – dzięki niemu odbyliśmy liczne wycieczki – zwiedziliśmy Karlskronę oraz inne ciekawe miejsca w pld.-wsch. Szwecji, m.in. dawny fort obronny Kalmar oraz wspaniałą, usianą wiatrakami wyspę Olandię.

Wzbogaceni o nowe doświadczenia w zakresie stomatologii, po pożegnalnym obiedzie w domu doktora Bo Porsbringa, gorąco dziękując za gościnę i opiekę, dnia 23 września 2001 r. opuściliśmy Karlskronę. Jednocześnie wyraziliśmy nadzieję kolejnego spotkania.

Raz jeszcze dziękujemy dziekanowi Oddziału Stomatologicznego dr. hab. Zdzisławowi Bereznowskiemu oraz prof. Barbarze Adamowicz-Klepalskiej za umożliwienie pobytu w Klinice Stomatologicznej w Karlskronie.

Alicja Dziopa, Małgorzata Błaszowska,
Żaneta Golec, Michał Gryń
studenci V r. Oddz. Stomatologicznego

ZAKŁAD PARODONTOLOGII DZIĘKUJE SPONSOROM

Z początkiem bieżącego roku akademickiego 2001/2002 Zakład Parodontologii wzbogacił swoje wyposażenie w System Radiografii Cyfrowej DIGORA, najnowocześniejszy w chwili obecnej sprzęt do radiodiagnostyki chorób przyzębia i zębów oraz współpracujący z tym systemem nowoczesny aparat rentgenowski PROSTYLE Intra Planmeca. Tę ceną aparaturę otrzymaliśmy jako dar dzięki hojności Sponsora. Pragnę z całego serca podziękować Fundatorom, nie wymieniając jednak nazwisk, zgodnie z ich życzeniem.

pełną higienę i jest ekonomiczny; użycie 1 płytki rejestrującej służy do wykonania 1000 zdjęć. Zdjęcia przechowywane są w pamięci komputera, dzięki czemu możliwe jest archiwizowanie obrazów z każdego etapu badania. Można je drukować na dowolnej drukarce i w dowolnej wielkości. Najnowsze funkcje w programie DIGORA dają ponadto możliwość współpracy ze skanerami do zdjęć zębowych i panoramicznych, współpracy z kamerami wewnątrzustnymi i kamerami wideo, co pozwala na umieszczenie w karcie pacjenta dokumentacji obrazowej. Istnieje też możliwość zmniejszania lub powiększania obrazu na ekranie, dokonywania pomiarów oraz analizy gęstości obrazowanych struktur. System jest przygotowany do pracy w sieci komputerowej, co umożliwia dostęp do danych nawet z odległych od pracowni rtg pomieszczeń oraz ich wymianę z innymi użytkownikami systemu.

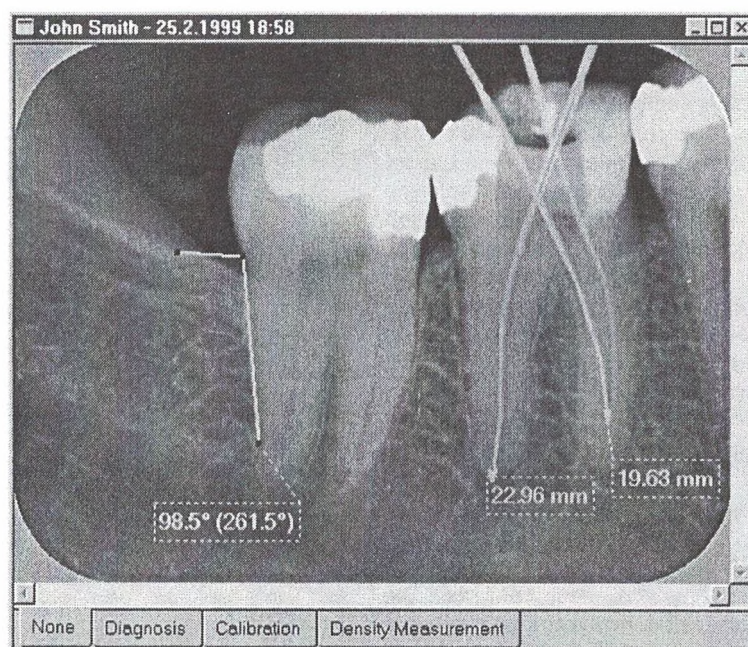
Pozyskana aparatura wykorzystywana będzie w dydaktyce, działalności klinicznej i pracy naukowo-badawczej Zakładu. Mamy też nadzieję, iż służyć będzie współpracy między jednostkami Oddziału Stomatologicznego w ramach dydaktyki zintegrowanej. Potrzeba takiej współpracy w chwili obecnej jest nieodłączna, wobec czekającej nas integracji nauczania w zakresie wszystkich dyscyplin stomatologicznych, którego wymagać będzie system szkolenia przeddyplomowego stomatologów we Wspólnocie Europejskiej.

Szanownym Fundatorom, Panu Rektorowi i służbom technicznym AMG, które przygotowały niezbędne zabezpieczenia aparatury, jeszcze raz dziękujemy.

prof. Jadwiga Sadlak-Nowicka

Symboliczne przecięcie wstęgi odbyło się 19 września 2001 r. W tym dniu mieliśmy zaszczyt gościć JM Rektora, prof. Wiesławę Makarewicz i PT Darczyńców, którzy wspólnie dokonali tego miłego aktu. Dzięki pozyskanej aparaturze otworzyły się dla Zakładu możliwości precyzyjnego badania radiologicznego, a tym samym doskonalszej diagnostyki prognozowania i leczenia. W porównaniu z wcześniejszymi metodami, zasadniczą zaletą Systemu Radiografii Cyfrowej DIGORA jest 20-krotnie mniejsza dawka promieniowania i znacznie lepszy obraz, dostarczający prawie 50% więcej informacji, co pozwala na precyzyjną ocenę badanych struktur przed leczeniem i bardziej obiektywną ocenę wyników leczenia.

Bezpieczeństwo systemu DIGORA polega również na tym, że wszystkie zdjęcia są „udane”, nie ma zdjęć prześwietlonych czy niedoświetlonych, wymagających powtórzenia. System ten zapewnia

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA PERIODONTOLOGÓW

„Postępy w chirurgii śluzówkowo-dziąsłowej”

W dniach 18-20 października 2001 r. w Jeleniej Górze odbyła się Międzynarodowa Konferencja Periodontologiczna poświęcona nowym technikom zabiegowym w zakresie chirurgii śluzówkowo-dziąsłowej, zorganizowana przez Sekcję Periodontologii PTS.

W pierwszym dniu konferencji obszerny wykład wygłosił m.in. prof. Jean-Pierre Bernimoulin z Berlina, przedstawiając w nim własne doświadczenia w chirurgicznym leczeniu recesji dziąsłowych – „The surgical approach in the treatment of gingival recession”. Polskie prace prezentowali pracownicy naukowi Oddziałów Stomatologicznych AM w Szczecinie, Wrocławiu, Łodzi, Krakowie i Gdańsku.

Zakład Parodontologii naszej Uczelni przedstawił referat pt. „Roczne obserwacje kliniczne skuteczności leczenia recesji dziąsłowych metodą autogennych przeszczepów tkanki łącznej”. Recesje dziąsłowe spotykane są coraz częściej u ludzi młodych. Wiążą się one niejednokrotnie ze znacznym obnażeniem korzeni zębów. Towarzyszy temu z reguły nadwrażliwość zębów na bodźce, trudności w ich pielęgnacji i podatność na próchnicę cementu korzeniowego. Jednak zasadniczym mankamentem, szczególnie dla ludzi młodych, jest defekt estetyczny. Dlatego leczeniu chirurgicznemu tej patologii przyzębna poświęca się współcześnie wiele uwagi, co miało swój wyraz w tematyce konferencji, zarówno w sesji referatowej jak i na zajęciach warsztatowych.

Zakład Parodontologii AMG zaprezentował na tych zajęciach pierwszy nasz film wideo omawiający technikę leczenia recesji metodą autogennych przeszczepów tkanki łącznej, w oparciu o własny materiał kliniczny. Należy dodać, że zabiegi tego typu wykonywane są jak dotąd w nielicznych ośrodkach w Polsce, a informację tę zamieszczam dla zorientowania Szanownych Czytelników o możliwościach skorzystania z tej metody leczenia w naszym Zakładzie. Film został zrealizowany w Gdańsku, we współpracy z Katedrą i Zakładem Periodontologii AM we Wrocławiu, kierowanego przez specjalistę krajowego w dziedzinie periodontologii, prof. Marka Ziętka. Powodem do satysfakcji dla autorów było duże zainteresowanie uczestników zajęciami warsztatowymi, które odbywały się w dwóch „turach” oraz wyrazy uznania skierowane pod naszym adresem przez przewodniczącego Sekcji Periodontologii PTS doc. T. Konopkę, głównego organizatora. Dzięki staraniom Pana Przewodniczącego oraz Katedry i Zakładu

Periodontologii AM we Wrocławiu przedstawione na konferencji prace zostały już opublikowane *in extenso*, w formie monografii, w wersji polsko- i anglojęzycznej, co jest dla nas bardzo cenne. Dużym wy-

różnieniem dla naszego Zakładu jest fakt, że zostaliśmy już zaproszeni do tworzenia programu kolejnej konferencji Sekcji Periodontologii w roku przyszłym, której głównym tematem będą choroby błony śluzowej jamy ustnej, ich profilaktyka i leczenie.

Chciałabym wyrazić uznanie moim kolegom asystentom, w szczególności lek. stom. Sebastianowi Tyrzykowi, pierwszemu autorowi prac, za największy wkład w przygotowanie materiałów konferencyjnych i bardzo dobrą prezentację, co było wyraźnie zaakcentowane przez Organizatorów.

prof. Jadwiga Sadlak-Nowicka

Brazylijski wynik w meczu na szczycie AMG – OIL 5:3 (1:2)

W piękne słoneczne popołudnie 18 listopada drużyna sekcji piłki nożnej AMG – Stowarzyszenie Absolwentów AMG rozegrała swój pierwszy, od chwili powołania, mecz z reprezentacją Okręgowej (Gdańskiej) Izby Lekarskiej (OIL) zakończony, po emocjonującym przebiegu, efektownym zwycięstwem. Nasz sukces był tym cenniejszy, że „lekko licząc” średnia wieku naszego zespołu była przynajmniej o 10 lat wyższa niż gości.

Zespoły wystąpiły w następujących składach (nazwiska bez stopni i tytułów naukowych):

OIL: Tomasz Mazurek, Arun Basir, Maciej Szemryk, Mariusz Czaja, Cezary Klejnotowski, Paweł Zagożdżon, Konrad Drewek, Adam Grzybowski, Jan Stankiewicz;
AMG: Jacek Teodorczyk (bramkarz), Aleksander Panow, Tomasz Panow, Jan Skokowski, Jarosław Skokowski, Ryszard Piękoś, Sylwester Byczkowski, Arkadiusz Mikszewicz, Tomasz Zdrojewski
Zdobywcy bramek:

dla gości – T. Mazurek 2 i A. Grzybowski dla AMG – A. Mikszewicz 3, T. Zdrojewski i T. Panow.

Sędziował bezbłędnie i obiektywnie sędzia z OZPN.

Mecz miał dramatyczny przebieg, mimo iż był prowadzony w koleżeńskej atmosferze, bez brutalnych fauli skutkujących kolorową kartką sędziego. Goście przez dłuższy czas prowadzili, najpierw 0:1, później 2:3 i gdy wydawało się, że są pewni sukcesu, nastąpiła zmiana taktyki w drużynie bardziej doświadczonych reprezentantów naszej Uczelni, która przechyliła szalę zwycięstwa w końcowych minutach meczu.

Ambitni goście już zaproponowali rewanż, i to jeszcze w tym roku.

Spotkanie zakończyło się biesiadą w karczmie Pensjonatu „Irena” w Sopocie, podczas której analizowano poszczególne fazy spotkania. Prócz planowanego rewanżu, w sezonie wiosennym przyszłego roku planujemy rozegranie kolejnych meczów i urządzenie towarzyszących im pikników, na które zapraszamy już teraz naszych sympatyków.

Tomasz Zdrojewski i Ryszard Piękoś

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA SEKCJI PROTETYKI PTS

W dniach 12-14 października 2001 r. odbyła się w Jastrzębiej Górze Ogólnopolska XIX Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Sekcji Protetyki PTS, pod honorowym patronatem rektora AMG prof. Wiesława Makarewicz oraz prezesa PTS prof. Janusza Piekarczyka.

Organizatorem konferencji był zespół pracowników naukowo-dydaktycznych Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej AMG przy współpracy z prezesem Sekcji Protetyki PTS dr. hab. Wiesławem Hędzelkiem. Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego była prof. Halina Tejchman.

W konferencji wzięło udział ponad 200 uczestników, wśród których byli wybitni przedstawiciele nauki, znani specjaliści z dziedziny protetyki stomatologicznej, pracownicy naukowo-dydaktyczni ośrodków akademickich, przedstawiciele z Niemiec i Szwecji, lekarze, technicy oraz zaproszeni goście.

Główny temat konferencji to: „*Nowoczesne aspekty diagnozowania i leczenia protetycznego u progu nowego tysiąclecia*”, a tematy szczegółowe dotyczyły takich problemów jak: stosowanie nowoczesnych metod i materiałów w leczeniu protetycznym; leczenie protetyczne oparte na implantach; leczenie protetyczne pacjentów po zabiegach chirurgicznych w obrębie twarzoczaszki; wpływ czynnika psychogenego na zaburzenia w układzie stomatognatycznym i tematy wolne.

Program naukowy konferencji obejmował referat wiodący, dziewięć sesji naukowych referatowych, jedną plakatową i jedną sesję komercyjną. Na sesjach naukowych przedstawiono 84 prace, w tym 56 w formie referatów oraz 25 jako plakaty, a 3 w sesji komercyjnej.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego prof. Halina Tejchman podkreślając pryncypialne znaczenie głównego tematu u progu XXI wieku. Wyraziła przekonanie, że spotkanie będzie doskonałą okazją do zaprezentowania najnowszych osiągnięć naukowych dotyczących diagnozowania i leczenia protetycznego, a bogaty program naukowy niewątpliwie przyczyni się do pogłębienia i poszerzenia wiedzy, jak też stanowić będzie doskonałą okazję do wymiany doświadczeń podczas sesji naukowych.

Z kolei rektor prof. Wiesław Makarewicz w okolicznościowym przemówieniu

podkreślił ważną rolę konferencji w podnoszeniu poziomu nauki i życzył wszystkim uczestnikom owocnych obrad.

Dalsza część uroczystości była poświęcona zastężonym profesorom przechodzącym na emeryturę: prof. Krystynie Dobies – wieloletniemu kierownikowi Zakładu Protetyki CMKP oraz prof. Bogumiłowi Płonce – kierownikowi Zakładu Protetyki Stomatologicznej Akademii Medycznej we Wrocławiu. Współpracownicy ww. Profesorów prezentowali sylwetki swoich przełożonych, podkreślając ich ogromne zasługi dla rozwoju polskiej protetyki i szczególny wkład w przed- i podyplomowe kształcenie lekarzy stomatologów. Pracownicy poszczególnych ośrodków akademickich składali podziękowania za ich dotychczasową pracę z prośbą o dalszą ścisłą współpracę. Należy podkreślić, że uroczystość stała się doskonałą okazją do podkreślenia koleżeńskej i życzliwej atmosfery naszej społeczności.

Na zakończenie tej części konferencji prof. Stefan Włoch wygłosił referat wiodący pt. „*Podstawy współczesnej diagnostyki i leczenia protetycznego*”, w którym omówił wszystkie aspekty diagnostyki oraz ich wpływ na planowanie, przebieg i wynik leczenia.

Z Katedry i Zakładu Protetyki Stomatologicznej AMG czynny udział w naukowej części konferencji wzięło 13 pracowników naukowo-dydaktycznych oraz trzech członków Studenckiego Koła Naukowego. Przedstawiono 9 prac w sesjach referatowych i 3 w sesji plakatowej.

1. Tejchman H., Borys I., Bogurski M., Nawrocki M.: *Nowe sposoby leczenia „ostatecznego” pacjentów z uogólnioną abrazją poziomą zębów w zależności od stopnia ich starcia wg Tejchman i Pitela – demonstracja przypadków.*
2. Tejchman H., Nawrocki M., Borys I., Bogurski M.: *Zastosowanie licówek porcelanowych u pacjentów z hipoplazją szkliwa – wybrane przypadki.*
3. Tejchman H., Bogurski M., Nawrocki M.: *Zastosowanie techniki galwanicznej w stomatologii.*
4. Tejchman H., Majdańska Z., Leszczyńska J.: *Kompleksowe leczenie protetyczne z podkreśleniem estetyki i osobowości pacjenta.*
5. Prośba-Mackiewicz M.: *Kliniczna ocena funkcji języka w morfologiczno-czynnościowej analizie bezzębia.*

6. Olivier W., Bereznowski Z.: *Market research on dental implantology in Poland.*
7. Zadrożna V., Skorek A., Bereznowski Z.: *Wpływ leczenia onkologicznego na przebieg rehabilitacji protetycznej u chorych z nowotworami złośliwymi szczęki.*
8. Prośba-Mackiewicz M., Bereznowski Z., Chlebus I., Zadrożna V., Lasecka A.: *Leczenie protetyczne rozszczepów podniebienia w aspekcie zmian w postępowaniu klinicznym i laboratoryjnym.*
9. Klajman S., Bereznowski Z.: *Wykorzystanie komputerowego systemu pomiarowego do oceny zaburzeń czynnościowych układu stomatognatycznego (U.S.).*
10. Prośba-Mackiewicz M., Ordyniec-Kwaśnica I.: *Mechaniczno-czynnościowe aspekty leczenia protezami typu overdenture.*
11. Śramkiewicz J.: *Retrac – system retrakcji alternatywnej.*
12. Roszkowski F., Orzechowski Z., Grzyb A.: *Określenie korelacji zaburzeń czynnościowych układu stomatognatycznego do poziomu stresu u studentów Oddziału Stomatologicznego Akademii Medycznej w Gdańsku.*

Na szczególne podkreślenie zasługują prace: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, w których przedstawiono nowe metody leczenia oparte na bazie optymalnych technologii, nowoczesnych materiałów i zgodnie z tendencją współczesnej stomatologii, która wciąż poszukuje jak najmniej inwazyjnych technik opracowania twardych tkanek zęba (eliminujących szlifowanie jako czynnik destrukcyjny) w celu uzyskania pełnej rehabilitacji i profilaktyki chorób jamy ustnej. Drugim ważnym zagadnieniem przedstawionym w prezentowanych pracach był wpływ czynnika neuro-psychicznego na zaburzenia w układzie stomatognatycznym oraz na przebieg i wyniki leczenia protetycznego. Takie założenia są zgodne ze współczesnymi tendencjami w nowoczesnej medycynie, która wymaga traktowania człowieka jako całość psychologiczno-społeczno-biologiczno-duchową i postrzegania każdej istoty ludzkiej jako niepowtarzalnej indywidualności o charakterystycznych dla niej cechach osobowości. Wymaga to kompleksowego leczenia i ścisłej współpracy z przedstawicielami innych dziedzin medycyny. Przeprowadzone badania kliniczne i ankietowe pacjentów przy współudziale psychologa wykazały przed leczeniem protetycznym znaczne podwyższenie poziomu lęku u osób badanych w sytuacjach zagrożenia. Natomiast po leczeniu protetycznym pacjenci odczuwali pełen komfort psychiczny. Wykazano również występowanie korelacji pomiędzy częstotliwością występowania zaburzeń czynnościowych układu stomatognatycznego a poziomem stresu.

Wszystkie referaty były przedstawione metodą audiowizualną, a jasna forma prezentacji pomogła zrozumieć często bardzo trudne problemy. W dyskusjach uczestnicy konferencji wykazywali duże zainteresowanie prezentowaną tematyką, podkreślali wysoki poziom naukowy referatów, sposób ich prezentowania, dużą wartość kliniczną prac oraz doskonale przygotowaną dokumentację.

Sesjom naukowym towarzyszyła wystawa sprzętu, materiałów i książek stomatologicznych. To połączenie stworzyło doskonałą okazję do zapoznania się z najnowszymi światowymi osiągnięciami dotyczącymi technologii, stosowanych metod i materiałów. Niektórzy z wystawców (Ivoclar-Vivadent Polska, Oral B, Atos) brali czynny udział w sesji komercyjnej.

Organizacja Ogólnopolskiej XIX Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Sekcji Protetyki PTS stanowiła promocję regionu nadmorskiego. Celowi temu służyła także część materiałów zjazdowych i możliwość poznania okolicy miejsca obrad.

Koszty związane z organizacją konferencji pokryte zostały częściowo z dotacji KBN, opłat uczestnictwa oraz sponsorów.

Miłą i integrującą społeczność Sekcji Protetyki część programu konferencji stanowiły imprezy towarzyszące w formie kolacji towarzyskiej i grilla.

W opinii zaproszonych gości i uczestników Ogólnopolska XIX Konferencja prezentowała bardzo wysoki poziom na-

ukowy, perfekcyjną organizację, miłą atmosferę na obradach, udane imprezy towarzyszące, czego najlepszym dowodem są liczne, bardzo miłe i wyrażające pełne uznanie listy gratulacyjne.

prof. Halina Tejchman

Jeszcze chwila z przyjaciółmi – uczestnikami konferencji tuż po oficjalnym zamknięciu obrad; od lewej: prof. Halina Tejchman, prof. Krystyna Dobies, prof. Tadeusz Bączkowski i prof. Bogumił Płonka

Międzynarodowa Konferencja Periodontologów

W dniach 18–20 października 2001 r. w Jeleniej Górze odbyła się Międzynarodowa Konferencja Periodontologiczna poświęcona nowym technikom zabiegowym w zakresie chirurgii śluzówkowo-dziąsłowej, zorganizowana przez Sekcję Periodontologii Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego.

str. 33

Zakład Parodontologii dziękuje Sponsorom

Z początkiem bieżącego roku akademickiego 2001/2002 Zakład Parodontologii wzbogacił swoje wyposażenie w System Radiografii Cyfrowej DIGORA. Tę cenną aparaturę otrzymano jako dar Sponsora. Na zdjęciu, podczas uroczystości przekazania sprzętu, od lewej stoją: dr Halina Kempa, dr hab. Zdzisław Bereznowski, prof. Jadwiga Sadlak-Nowicka, rektor prof. Wiesław Makarewicz

str. 32

Otrzęsiny 2001

Drodzy i Szanowni Pracownicy AMG

Zapraszamy Państwa na sobotni karnawałowy wieczór z tańcami,
który odbędzie się 2 lutego 2002 roku
w Klubie Studenckim „MEDYK”, ul. Dębowa 3
Protektorat nad imprezą przyjął JM Rektor AMG
W programie: tańce, hulanki, swawole...
Obowiązują stroje niezobowiązujące

Chętnych prosimy o zgłaszanie się w terminie
do dnia 15 stycznia 2002 roku
do Działu Współpracy z Zagranicą AMG – tel. (058) 349 12 00
Opłata za udział w balu dla jednej osoby wynosi 50 zł
(opłata zawiera poczęstunek).

Dział Socjalny AMG

23 października 2001 r. odbyły się otrzęsiny, tradycyjna impreza, w czasie której następuje oficjalne przyjęcie „pierwszoroczników” do grona braci studenckiej AMG.

Przygotowaniem i realizacją tego przedsięwzięcia zajął się Uczelniany Samorząd Studencki, który dzięki pomocy władz naszej Uczelni oraz sponsorów zafundował zaproszonym gościom oraz studentom nietuzinkową zabawę.

Wodzirejem wieczoru był Krzysztof Skiba, który wraz ze swoją uroczą asystentką doskonale wczuł się w atmosferę Klubu „Medyk” i zapewnił wysoki poziom imprezy.

Najbardziej w pamięci studentów zapadły jednak tzw. bramy, w których odbywał się oficjalny obrządek otrząsania. Bramy, przygotowane przez studentów starszych lat, zadziwiały swoją oryginalnością i różnorodnością. Znalazły się wśród nich gabinety: chirurgiczny, zabiegowy, diagnostyczny, gdzie jako ultrasonograf posłużył stary odkurzacz, ornitologiczny, w którym podawano m.in. *Viagrę* i w. Działała też brygada antywąglkowa, która zadbała, aby nowo przyjęci nie przemycili na teren naszej Akademii „śmiercionośnej bakterii”.

Zabawy było co nie miara i mimo nieodzownych niedociągnięć impreza została oceniona bardzo wysoko i uznana za niewątpliwą „małą sukces”, był możliwy on tylko i wyłącznie dzięki wsparciu finansowemu i personalnemu przyjaznych nam ludzi, którym jeszcze raz dziękujemy i których zapraszamy do dalszej współpracy.

Pozdrawiamy!

Sława Wieczorek
w imieniu Uczelnianego Samorządu
Studenckiego

SPONSORZY:
CIGNA STU. S.A.
Księgarnia MEDYCEUSZ
PHARMAG S.A.
Apteka „Pod Wieżą”
Księgarnia „MEDICON”
Klub MEDYK